ЫЫ ОРОНУУДАЙ ПРОЛЕТАРИНАР, НЭГЭДЭГТЫ!

Бурят-Монголой ҮНЭН

КПСС-эй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй Верховно Соведэй, КПСС-эй Улан-Удын горкомой орган.

№ 117 (8011)
МАИН 16
СРЕДА
1956 он

Сэн 20 мүнгэн.

МҮНӨӨДЭРЭЙ НОМЕРТО:

Эхэ ороноо улам хүсэтэй болгоё

...ССР-эй арадай ажахые хүг... Гүрэнэй урьһаламжа (1956 ... гаргалга) гаргаха тухай ...Р-эй Министрнүүдэй Соведэй ...ол үсэгэлдэр газетэнүүдтэ то...добо. Энэ шэнэ урьһаламжа ... зорилготойгоор гаргагдаһан ...аб гэхэдэ, СССР-эй арадай ...ые саашадань хүгжөөхэ та... хэмжээ-ябуулгануудые финан...алхын тула арад зоной мүнгэн ... элсүүлхэ зорилготойгоор гар...һан байха юм.

...ПСС-эй XX съездээр баталагда... зургаадахи табанжэлэй түсэ... ажахын ба культурна байгуу...ын асари ехэ программа хараа...анхай юм. Энэ программын ни...гүй хубинь мүнөө жэлэй турша ...бэелүүлэгдэхэ байна. Тиимэһээ, ...Р-эй 1956 оной Гүрэнэй бюдже... арадай ажахыда зорюулагдан ...миллиард түхэриг һомологдоһон ...а. Ажахын ба культурна бай...алтын иимэ айхабтар ехэ зо... бэелүүлхын тула тон ехэ мүн...зөөри хэрэгтэй болохо байна. ...мүнгэн зөөриин ехэнхи хубинь ...шахуу процент) социалистиче... предприятинуудай ба ажахын ...изацинуудһаа ородогынь мэ... Гэхэтэй хамта, советскэ Гү... урьһаламжа хадаа манай ...ын жасада нилээд ехэ нэмэлтэ ...дог байна гээшэ.

...йнай урда тээхи социалистиче... байгуулалтын жэлнүүдтэшье, ...дайнай хойто тээшье, арадай ...ые дам саашадань хүгжөөхын ...тэмсэлэй жэлнүүдтэшье совет...үнүүд хадаа ороноо мантан то...ашинна индустритай, олон тоо...лхозууд ба совхозуудтай бол... түлөө тэмсэлдэ хүдэлмэри...хүдэр гараараа оролсохынгоо ...угаар, ажалайнгаа нөөсын ...ые хайрлангүй түрэл орондоо ...лдаг байгаа.

...ветскэ хүнүүдэй агуу ехэ пат...змын бодото үльгэр жэшээе, ...орондоо тэдэнэй хизааргүй инаг ...ай байһанай бодото үльгэр ...эе бидэнэр үдэр бүриин ажа...л дээрэһээ харанабди. Тиин ...шье Гүрэнэй шэнэ урьһалам... гаргаха тухай правительствын ...ол гараад байхада, советскэ ...д энэ хэмжээ-ябуулгые тон ехэ ...алтайгаар угтаһан байна. ... урьһаламжын гараһан үдэр—...дэр, мүн үсэгэлдэр, мүнөөдэр... бүхы орон дотороо адли, манай ...бликынше предприятинууд, ...озууд ба совхозуудта, МТС-үүд...хи зургаануудта оломянган хү...хабаадалгатай митингнүүд, суг...үд болохотой хамта, ажалшан ...й Советскэ Союзай Коммунис...кэ партидаа, түрэл Правитель...аа, инаг һайхан Эхэ орондоо ...тар ехэ дуратай байһанаа ба... харуулхынгаа хажуугаар, шэ...урьһаламжые нэгэн һаналтай... тон ехэ үүсхэлтэйгээр захина, ...тоото хүдэлмэришэд, колхозни...гууд, механизаторнууд захиһан урьһаламжынгаа түлөө мүнгыень нэгэн доро оруулна.

Урьһаламжа гараһан тухай тогтоолой радиогоор дамжуулагдан сасуу Кяхтын МТС-эй механизаторнууд, мэргэжэлтэд ба албахаагшад сугларжа, Советскэ правительствын энэ хэмжээ-ябуулгые ехэтэ һайшаагаад, тэрэ үдэшэлэндөө бүхы тракторна бригадануудта урьһаламжа захилга дүүргэгдэһэн байна. Хэдэ хэдэн аймагуудай, тэрэ тоодо Иволгын, Хориин, Зэдын, Түнхэнэй, Ахын аймагуудай ажалшад урьһаламжа захилгые тон богонихон саг соо дүүргэжэ, политическэ айхабтар ехэ эдэбхи үүсхэл харуулаа.

—Советскэ табанжэлнүүдэй үедэ Эхэ оронойнай арадай ажахы тон ехээр хүгжэжэ байна. Жэл бүхэндэ бидэнэрэй захидаг Гүрэнэй урьһаламжа социалистическэ промышленность болон арадай ажахын бусад һалбаринуудай хүгжэлтэдэ ехээр туһална. Гадна, манай хүнүүд урьһаламжа захилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, өөһэдынгөө материальна болон культурна ажабайдалые улам һайжаруулгада мүн лэ туһална. Ушар иимэһээ би бүхэли һарынгаа салинда урьһаламжа бэшүүлнэб,—гэжэ Ленинэй орденто ПВЗ-гэй шэрэм шудхалгын цехын хүдэлмэришэн Ермолаева хэлэбэ.

— Бидэнэр, советскэ хүнүүд урьһаламжа захихадаа Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам арьбадхаха, Парти ба Правительствын хараалһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ ябадалда туһалха байһанаа мэдэнэбди. Урьһаламжа захиһан манай мүнгэн шэнэ түхэлэй хүсэ ехэтэ машина, зэмсэгүүдые бүтээлгэдэ туһа нэмэри болохо байна,—гэжэ шэрэм шудхагша Павел Кузнецов хэлэбэ.

Сталинай (Зэдэ) нэрэмжэтэ колхозой ахалагша хонишон Дымбрыл Гадянов урьһаламжа захихадаа иигэжэ мэдүүлбэ:

—Гүрэндөө урьһалһан мүнгэмнай арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюулагдана. Тиин һарынгаа олзодо урьһаламжа захинаб.

Шэнэ урьһаламжа захилга республика доторнай улад зоной ажалай ба политическэ угаа ехэ эдэбхи үүсхэлэй оршон байдалда үргэлжэлһөөр.

Эхэ ороноо улам хүсэтэй болгохын, арад зонойнгоо ажабайдалые бүри хүхюун сэнгэлиг болгохын түлөө, зургаадахи табанжэлэй түсэбөөр хараалагдаһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлгэдэ гансашье ажалаараа хабаадаха бэшэ, мүн мүнгэеэ гүрэндөө урьһалжа туһалха гээшэ советскэ арадай һайн һайхан заншалынь, нэрэ солын ба гүнзэгы патриотическа хэрэгынь болонхой.

Шэнэ урьһаламжые бултадаа, нэгэн хүн шэнгеэр захия!

„Монд" гэжэ французска газетын асуудалнуудта СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. БУЛГАНИНАЙ үгэһэн харюу

Франциин премьер-министр г-н Ги Молле, гадаадын хэрэгүүдэй министр г-н Кристиан Пино гэгшэдэй Москва ерэхээ байһантай дашарамдуулан, зарим асуудалнуудта харюусахыень гуйжа, «Монд» гэжэ французска газетэ СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй Түрүүлэгшэ Н. А. Булганинда хандаба.

«Монд» газетын асуудалнууд, Н. А. Булганинай харюу доро толилогдобо.

Асуудал: Франциин премьер-министрын, гадаадын хэрэгүүдэй министрын СССР ошохынь урда тээ, Танай һанахада, хоёророной хоорондын харилсаае һайжаруулха ямар арга боломжо бии байнаб?

Харюу: Советскэ правительствын һанамжаар, СССР Франци хоёрой харилсаае һайжаруулха арга боломжо гүйсэд һайн байна. Дэлхэйн хоёр дайнай үедэ ниитын дайсанда эсэргүү хамтын тэмсэлээр батадхагдаһан манай арадуудай заншалта хани барисаан энээнэй эшэ үндэһэниинь болоно. Франциин, Советскэ Союзай национальна гол шухала интересүүдэй адли байһан ябадал хадаа эб найрамдал бэхижүүлхын түлөө тэмсэлдэ бидэнэрэй хоорондоо саг үргэлжын харилсаа холбоотой байхые баадхан эринэ.

Манай оронуудай хани барисаае, харилсаа холбооё хүгжөөхэ зам дээрэ дабагдашагүй һаад түбэг болохо уласхоорондын нэгэшье асуудал мүнөө үедэ үгы гэжэ нэмэн хэлэхэ хэрэгтэй.

Болохоёо байгаа хэлсээнэй үрэ дүнгые уридшалан таажа хэлэнгүйгөөр, Франциин премьер-министрын, гадаадын хэрэгүүдэй министрын Москва ерэлгэ манай хоёророной бэе бэеэ ойлголсохо, бэе бэедээ ойртолсохо хэрэгтэ туһалха, уласхоорондын түгшүүрилые саашадань һуларуулгада туһалха байха гэжэ найдажа болоно.

Асуудал: Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалай ямар пунктнуудаар арсалдаанууд үшөө бии байнаб, Танай һанахада, энэ асуудал германска асуудал хоёрой хоорондо ямар холбоо бии гээшэб?

Харюу: Манай һанахада, арсалдаануудые тоолохо тодоруулхын тулада бэшэ, харин буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалаар баруун гүрэнүүд болон Советскэ Союзай хараа бодолнуудые бэе бэедэнь ойртуулха арга бэдэрхын тулада мүнөө оролдохо хэрэгтэй. Советскэ Союз тухай хэлэхэ болоо һаа, тэрэ хадаа иимэ һанал бодол баримталан, энэ асуудал шиидхэхын тулада бүхы шадалаараа оролдоно. Баруун гүрэнүүдэй дурадхалнуудые манай нэгэнтэ бэшэ зүбшөөдэг байһыемнай таанар мэдэнэт, теэд тэдээнэй дурадхалнуудые абамсаарнай тэрэ бүридэ өөһэдынгөө дурадхалнуудһаа тэдэнэр өөһэдөө яаралтайгаар арсадаг байгаа. Гэбэ яабашье, буу зэбсэг хороохын түлөө, атомна зэбсэг хорихын түлөө, уласхоорондын бодото һайн хиналта тогтоохын түлөө бидэнэр саашадаашье оролдосотойгоор тэмсэхэ байнабди.

Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудал ба германска асуудал хадаа ондо ондоо асуудалнууд мүн. Буу зэбсэг хуряаха асуудал хадаа түрүүшын ээлжээнэй, дэлхэйн мүнөөнэй политикын хойшолуулашагүй шухала асуудал болоно. Энэ асуудалые тон түргэнөөр шиидхэлгэ хадаа бүхы арадуудта ашатай туһатай байна.

Буу зэбсэг хуряаха тухай айхабтар орёо асуудалай шиидхэлгые уласхоорондын шиидхэгдээгүй бусад асуудалнуудые, тэрэ тоодо германска асуудалые гуримшуулгатай холбохо гээшэ буруу байна. Тиигэхэ ябадал хадаа буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалые шиидхэлгэдэ, мүн тэрэшэлэн уласхоорондын бусад асуудалнуудые шиидхэлгэдэ нэмэлтэ бэрхэшээлнүүдые бии болгохо байна бшуу.

Асуудал: Советскэ правительствын дэмжэжэ байдаг, амгалан ёһоор зэргэ оршон байха политика хадаа имагта тактическа зорилгоор эрхилэгдэнэ, удаан болзорой бэшэ юм гэжэ заримандаа хэлсэгдэнэ. Иимэ баталамжанууд тушаа юу хэлэжэ болохо байнаб?

Харюу: Социальна элдэб системэтэй гүрэнүүдэй амгалан ёһоор зэргэ оршон байха политика удаан болзорой бэшэ юм, тэрэ хадаа имагта тактическа зорилгоор эрхилэгдэнэ гэжэ харуулхые һэдэгшэд хадаа нэгэ гэбэл олониитые зорюута мэхэлнэ, үгы гэбэл өөһэдөө ойлгонгүй бэеэ мэхэлнэ.

Амгалан ёһоор зэргэ оршон байха гээшэ миин, хубхай хооһон юумэ бэшэ, харин үнэн бодото хэрэг мүн. Энэ ёһо гурим СССР-эй, мүн Европа болон Азиин хэдэн олон бусад гүрэнүүдэй гадаадын политикын үндэһэ һууринь болонхой. Энэ хадаа зайлашагүй хэрэг болоно, юуб гэхэдэ, мүнөөнэй эрхэ байдалда ондоо арга зам байхагүй. Нэгэ гэбэл, амгалан ёһоор зэргэ оршон байха, үгы гэбэл, түүхэдэ үзэгдөөгүй эгээ ехэ һүйдхэлгэ дай хэхэ—имагтал иимэ хоёр зам бии байна. Гурбадахи зам байхагүй. Тиимэ болохолоор, социализмын гү, али капитализмын эрхэ байдалда ажабайһан бүхы арадууд үни удаан ба батаар амгалан ёһоор зэргэ оршон байхые хүсэнэ. Энээниие баримталан, бидэнэр социальна элдэб системэтэй оронууд зэргэлээд байхаһаа гадна, харилсаагаа һайжаруулхын, бэе бэедээ этигэлсэлгые бэхижүүлхын, харилсаа холбоотой байхын тулада улам саашаа дабшаха ёһотойбди.

Территориальна бүрин бүтэн байдалаа, бэеэ даанхай байдалаа хүндэлэлсэхэ, добтололсохогүй, дотоодынгоо хэрэгүүдтэ оролсохогүй, тэгшэ эрхэтэй байха, али алинайнгаа ашагые харалсаха, амгалан ёһоор зэргэ оршон байха, экономическа харилсаа холбоотой байха ёһо гурим хадаа мүнөөнэй эрхэ байдалда социальна элдэб системэтэй гүрэнүүдэй бэе бэетэеэ харилсалгын эгээ һайн формо болоод байна. Энэ табан ёһо гуримда бүхы гүрэнүүдэй хамжаа һаань арадуудай гол шухала интересүүдтэ, эрилтэнүүдтэ харюусаха байгаа.

Асуудал: Хойто Африкын асуудалнууд тушаа Франци эгээ ехэ анхарал оролдолгоёо гаргана гэжэ Та мэдэнэт. Манай бэрхэшээлнүүдэй зариманиинь гуримшуулагдаа, бэшэниинь гуримшуулагдаадүй байһаар. Эдэ асуудалнууд тушаа Та юу хэлэжэ шадаха байнат?

Харюу: Тунисска, Марокканска асуудалнуудай хэлсээнэй ёһоор шиидхэгдэһэниие бидэнэр үнэн зүрхэнһөө һайшаанабди. Туниссай, Мароккын бэеэ даанхай байдалай соносхогдоһонтой дашарамдуулан, Советскэ правительство эб найрамдал ба Франциин, Туниссай, Мароккын арадуудай хани барисаа бэхижүүлхэ зорилготойгоор Французска правительствын бэелүүлһэн энэ ябуулгыень һайнаар сэгнэһэн байна.

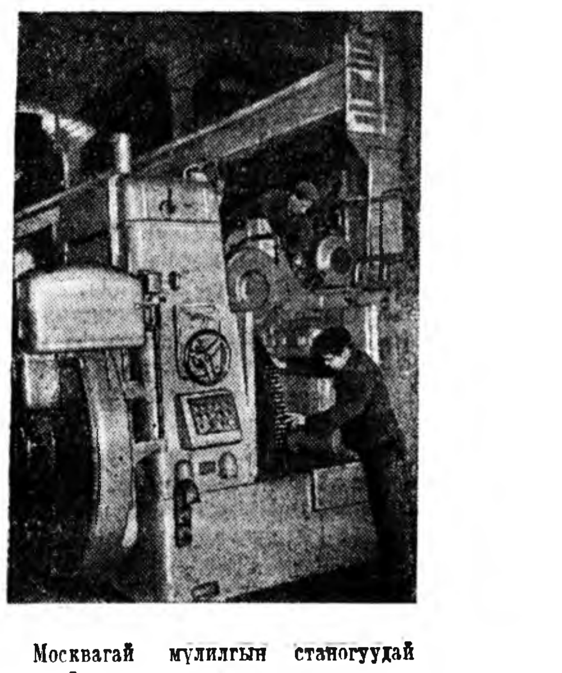
Алжирска асуудал тушаа хэлэхэ болоо һаа, тэрээнэй орёо байһыень бидэнэр һайса мэдэнэбди. Гэбэшье, энэ асуудал эбэй ёһоор гуримшуулагдан шиидхэгдэхэ байха бэзэ гэжэ этигэнэбди.

Асуудал: Манай хоёр ороной хоорондын худалдаа наймаанай, культурна холбооной арга боломжо тушаа Та юун гэжэ һанаха байнат?

Харюу: Оронуудай хоорондын худалдаа наймаае, культурна харилсаае хүгжөөлгэ хадаа эб найрамдал хамгаалан бэхижүүлхэ шухала эрхэ нүхэсэл болоно. Худалдаа наймаанай, культурна холбоогоо бэхижүүлхын, үргэдхэхын тулада Советскэ Союз Франци хоёрто ехэ арга боломжо бии. Энэ арга боломжые бодотоор бэелүүлхэ хэрэгтэй.

Тэгшэ эрхэтэй байха, али алинайнгаа ашагые харалсаха, ямаршье газаашалга гаргахагүй гэһэн ёһые баримталан, удаан болзорой хэлсээ баталһанай үндэһөөр франко-советскэ худалдаа наймаае нилээд үргэдхэхэ ябадалые Советскэ правительство һайшаан дэмжэжэ шадаха байна. Худалдаа наймаан хадаа уласхоорондын харилсаа холбооё үргэдхэлгэдэ ехэ үүргэ дүүргэхэ ёһотой гэжэ бидэнэр тоолонобди.

Культурна холбоон тухай хэлэхэ болоо һаа, тэрээниие үргэдхэхын тулада франко-советскэ харилсаан дотор илангаяа һайн үндэһэ һуури бии. Советскэ хүнүүд французска арад баян культуратай гэжэ мэдэдэг, сэгнэдэг юм. Манай мэдэжэ байһанай ёһоор, французууд манай культурые мүн лэ ехээр һонирходог байна. Тиимэ болохолоор, зорилго юуб гэхэдэ, культурна холбоо али али талаһаа хүгжөөлгэдэ бүхы хэмжээгээр туһалха хэрэгтэй. Энэ хадаа Францидашье, мүн Советскэ Союздашье ашатай туһатай байха байна.



Москвагай мүлилгын станогуудай заводой коллектив продукци гаргалгаяа жэлһээ жэл ерэхэ бүри дээшэлүүлнэ. КПСС-эй XX съездын хүндэлэлдэ абаһан уялгаяа бэелүүлэн, предприятиин коллектив шэнэ конструкциин, бүтээсэ ехэтэй хэдэ хэдэн станогуудые, тэрэ тоодо 5861 ба 5892 моделиин станогуудые бүтээн гаргадаг болоо.

1956 ондо—зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэлдэ—үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 25 процент олон станогуудые гаргахаар хараалагдаа.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: 1250 миллиметр хүрэтэр диаметртэй эрид шүдэнүүдтэй цилиндрическэ шестернануудай шүдэнүүдые мүлихэ 5861 моделиин станок.

ТАСС-эй фотохронико.

Воронежско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд һү бэлэдхэхэ ба худалдаха түрүүшын хахад жэлэй түсэбые болзорһоонь урид дүүргэбэ

Воронежско областиин хүдөө ажахын хүдэлмэрилэгшэд һү бэлэдхэхэ, худалдаха түрүүшын хахад жэлэй гүрэнэй түсэбые 1956 оной майн 11-дэ болзорһоонь урид дүүргэбэ. 79630 тонно һүн гүрэндэ тушаагдаһан ба худалдагдаһан байна. Энэнь үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхиһөө 47875 тонно үлүү ехэ болоно. Областиин колхозууд һү бэлэдхэхэ ба худалдаха хахад жэлэйнгээ түсэбые 1956 оной апрелиин 27 болотор дүүргээд, энэ оной майн 10 хүрэтэр хахад жэлэй түсэбые 127,6 процент дүүргэбэ. Областиин колхозууд энэ жэлдэ үнеэдһээ һү һаалга улам дээшэлүүлжэ шадаа. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 1955 оной октябриин 1-һээ 1956 оной майн 1 хүрэтэр 2,3 дахин ехэ һүн абтаа, үнеэн бүриһөө 909 килограмм һүн һаагдаа. Ажахын үнгэрэгшэ жэлэй энэ үеынхидэ орходоо үнеэн бүриһөө 476 килограмм һүн үлүү ехээр һаагдаһан байна. Областиин мяха-һүнэй промышленностиин предприятинууд һүн продуктнуудые үйлэдбэрилхэ түсэбөө 1956 оной дүрбэн һарын турша соо 178 процент дүүргэжэ, түсэбһөө гадуур 13 мянга гаран центнер малай тоһо, 1210 центнер сыр үйлэдбэрилөө.

...ССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1956 оной гаргалга) захюулгада профсоюзна организацинуудай хабаадалга тухай

...мунистическэ партиин хүтэлбэ... советскэ арад арадайнгаа ажахые ...хүсэтэйгөөр дэбжээһэн, хүндэ ин...ие саашадань хүгжөөһэн, энээ...дэһөөр хүдөө ажахые, хүнгэн ... хоолой промышленностиие эрид ... хүгжөөһэн байна. Ажа... культурна байгуулалтада элитэ ...жалта туйлаад, Советскэ Союз...измһаа коммунизмда дамжан ...замаар урагшаа шэнэ, ехэ ал...о.

...ной үйлэдбэриин хүсэнүүдые ... ехээр дэбжээхэ, арадай ажахын ... һалбаринуудые саашадань хүг... манай Эхэ ороной хүсэ шадалые ...үлхэ, ажалшадай ажана байда... культурые дээшэлүүлхэ тэжэ ...һан Советскэ Союзай Коммунис... партиин XX съездын түүхэтэ ...бэринүүдые манай ороной ажал... патриотическа омогорхолтойгоор ...

...лшадай ажабайдалай хэмжээе ...ань дээшэлүүлхэ, ажалай эрхэ ...ые һайжаруулха тушаа: бага са...лһэ абадаг хүдэлмэрилэгшэдэй ...ые дээшэлүүлхэ тухай, зургаада...нжэл соо хүдэлмэриин долоон ... үдэртэ орохо тухай, тиихэдэ ...ой ба горнорудна промышлен... газар доро ажалладаг гол ...лэй хүдэлмэришэдые, мүн тэ... эдиршүүлые 6 часай хүдэл... үдэртэй болгохо тухай, пенсион...жын хэрэгые үндэһөөрнь һай... тухай парти, правительствын ...һан шухала хэмжээ-ябуулгануу...ай арад халуунаар һайшаагаа. ...тын ба һайндэрэй урда үдэр... хүдэлмэриин үдэр СССР-эй ... Соведэй Президиумэй Ука...ар часаар хороогдоо. ...лха ябахадань, нарайлһан хой...дэг амаралтын болзорые 77 ... 112 календарна үдэр хүрэтэр ... тухай СССР-эй Верховно Со... Президиумэй Указ хадаа эхэнэр—эхэ тухай Коммунистическэ партиин, Советскэ правительствын анхарал оролдолгые дахинаа харуулаа.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй шэнэ урьһаламжа энэ табанжэл соо табигдаһан зорилгонуудые амжалтатайгаар бэелүүлхэ хэрэгтэ туһалха байна. Урьһаламжа гаргаха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые манай ороной ажалшадай бүгэдэниитээрээ дэмжэхэ байһаниинь сохомтой.

ВЦСПС-эй Президиум шэнэ урьһаламжа нэгэн һаналаар захихыень профсоюзуудай бүхы гэшүүдые, промышленность, транспорт, хүдөө ажахы болон барилгын эрэгтэй, эмэгтэй бүхы хүдэлмэришэдые, инженернүүд, технигүүд болон албахаагшадые, наука, литература болон искусствын хүдэлмэрилэгшэдые, бүхы ажалшадые уряална.

СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1956 оной гаргалга) захилгада эдэбхитэйгээр хабаадахыень, шэнэ урьһаламжын удхашанар ба условинууд тухай ниитэ-ойлгууламжын хүдэлмэриие хүдэлмэришэд, албахаагшад, интеллигенци болон бүхы ажалшадай дунда үргэнөөр дэлгэрүүлжэ, ажалай бүтээсые шэнээр дээшэлүүлхэ, үйлэдбэриин түсэбүүдые дүүргэхэ, үлүүлэн дүүргэхэ, коммунистическэ байгуулалтада шэнэ амжалта туйлаха хэрэгтэ элсүүлхыень ВЦСПС-эй Президиум профсоюзна бүхы организацинуудта дурадхана.

Профсоюзай гэшүүд, бүхы ажалшад Гүрэнэй шэнэ урьһаламжа нэгэн һаналаар захижа, өөһэдынгөө патриотическа үүргые нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэхэ, тиин манай социалистическэ Эхэ ороной экономическа хүсэ шадалые саашадань бэхижүүлхэ хэрэгтэ өөһэдынгөө туһа нэмэри хэхэ байха гэжэ батаар этигэжэ байһанаа Профессиональна Союзуудай Бүхэсоюзна Центральна Соведэй Президиум мэдүүлнэ.

ВЦСПС-эй ПРЕЗИДИУМ.

КПСС-эй ОБКОМДО

Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй малажалдаа харюусалгагүйгөөр хандаһан тухай

Һая КПСС-эй обком Сэлэнгын аймагай Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо малай үбэлжэлгын, түл абалгын ямараар үнгэржэ байһан тухай асуудал хаража үзэбэ. Тиигээд Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Шагдыров, партийна эхин организациин секретарь нүхэр Цыренов гэгшэд колхозойнгоо малажалые хангалтагүйгөөр, халирхайгаар хүтэлбэрилнэ гэжэ партиин обком тэмдэглэбэ. Үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо үбһэ тэжээлээр һайнаар хангагдаһан байбашье, колхоз ажахын энэ жэлэй үнгэрэгшэ 7 һарада тон олон малаа ухүүлээ. Энэ жэлэй майн 1-нэй мэдээгээр колхоз ниитын малажал хүгжөөхэ түсэбөө дүүргээгүй, 100 эхэ мал бүхэнһөө: 50,6 тугал, 30,8 хурьга ба эхэ гахай бүхэнһөө 6,7 поршоонхо абаһан байна. Энэ жэлэй апрель һарада колхоз үнгэрэгшэ жэлэйхидэ орходоо 1621 литр һү багаар һаагаа.

Энэ жэлэй үнгэрэгшэ 4 һара соо колхозой правлени болон партийна организациин бюро зооветеринарна мэргэжэлтэдэй, ахалагша хонишодой, гүүртые даагшадай, комплексно бригадын бригадирнуудай тоосооё нэгэтэшье шагнаагүй.

Үхэрэй гүүртэнүүд болон хонидой отарануудта малые элдэб үбшэнһөө аргалха хүдэлмэри муугаар ябуулагдана, эхэ малай һубайралгатай тэмсэл хэгдэнэгүй, хонидые үбэл, хабар эртэ хурьгалуулха арга мүн нэбтэрүүлэгдэнэгүй, колхозой хүтэлбэрилэгшэдэй мэдэжэ байбашье, 270 центнер артелиин үбһэн үригдөө.

Малшадай дунда ниитэ-политическэ ба культурно-гэгээрэлэй хүдэлмэри ёһо тэдыгээр, тодорхой зорилгонуудһаа таһарангяар, гүүртэнүүд, отаранууд болон фермэнүүдэй бодото хүдэлмэритэй холбоогүйгөөр ябуулагдана. Нүхэд Шагдыров, Цыренов гэгшэдэй малажалые халирхайгаар хүтэлбэрилдэг байһанайнь гэмээр даалгабарита ажалдаа харюусалгагүйгөөр хандаха ушарнууд үзэгдэдэг, малажалдахи ехэ ехэ дутагдалнууд далдалагдадаг, бодото байдал олонхи ушарта һайн шэнгеэр харуулагдадаг байгаа.

Партиин Сэлэнгын айком, тэрэнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Баирбиликтуев, колхозой хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдтэ, зооветеринарна мэргэжэлтэдтэ, Сэлэнгын МТС-эй дирекцидэ һулаар хандаа, малажалдахи байдалай түлөө тэдээнһээ шанга эрилтэ хээгүй.

Ниитын малые гээлтэ хоролтогүйгөөр ондо оруулха хэрэгтэ харюусалгагүйгөөр хандаһанайнь түлөө, тиигэжэ ашаг шэмэтэ олон малаа ухүүлһэнэйнь түлөө КПСС-эй обком колхозой правлениин түрүүлэгшэ нүхэр Шагдыровта партийна шанга зэмэ тохобо. Тиигээд колхозойнгоо малые гээлтэ хоролтогүйгөөр ондо оруулха, ашаг шэмыень дээшэлүүлхэ тушаа эрид түргэн хэмжээ абаагүй һаань, саашадаа колхозой түрүүлэгшээр байжа шадаха гүт, али үгы гү гэһэн асуудал колхозникуудай хамтын суглаанай үзэмжэдэ табигдаха юм.

Малажалые колхозой партийна организациин муугаар хүтэлбэрилһэнэй, дутагдалнуудтаа хамаагүйгөөр хандаһанайнь түлөө нүхэр Цыренов партийна эхин организациин секретариин уялгаһаа сүлөөлэгдөө, тэрээндэ шанга зэмэ тохогдобо.

Мүн тэрэшэлэн Сталинай нэрэмжэтэ колхозой малажалые хангалтагүйгөөр хүтэлбэрилжэ, энэ колхозой правлениин ба партийна организациин, тэрэшэлэн Сэлэнгын МТС-эй дирекциин хүдэлмэридэхи ехэхэн дутагдалнуудта айкомой эбсэнгеэр хандажа байдаг тухайнь КПСС-эй Сэлэнгын айкомой, тэрэнэй нэгэдэхи секретарь нүхэр Баирбиликтуевай анхарал хандуулагдаа. Тиигээд малажалай фермэ, гүүртэ болон отара бүхэндэ ямар байдалай тохёолдоод байһаниие һайнаар шалгажа үзэхэ гэһэн эрилтэ КПСС-эй айкомой бюродо, нүхэр Баирбиликтуевта өөртэнь хэгдээ. Дутагдалнуудаа усадхаха, малшадай ба зооветеринарна хүдэлмэрилэгшэдэй дунда ябуулдаг ниитэ-политическэ болон хүмүүжүүлгынгээ хүдэлмэриие һайжаруулха хэрэгтэнь Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правленидэ, партийна эхин организацидань партиин айком бодото туһаламжа үзүүлхэ зэргэтэй.

ГҮРЭНЭЙ ШЭНЭ УРЬҺАЛАМЖА

Советскэ правительствын гаргаһан шэнэ урьһаламжа—СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1956 оной гаргалга) СССР-эй арадай ажахые саашадань хүгжөөхэ талаар хэмжээ-ябуулгануудые финансировалхын тула арад зоной мүнгэн зөөрие элсүүлхэ зорилготой юм. Урьһаламжаһаа ороһон мүнгэн зөөри СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ зургаадахи табанжэлэй түсэбые бэелүүлхэ, социалистическэ экономикые хүсэ ехэтэйгээр саашадань хүгжөөхэ, советскэ арадай ажана һайн байдалые дээшэлүүлхэ, манай ороной һүр хүсые улам бэхижүүлхэ ябадалда туһа хүргэхэ байна.

Коммунистическэ партияа тойрон нягтаар жагсаһан манай Эхэ ороной ажалшад КПСС-эй XX съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые хэрэг дээрэнь бэелүүлжэ байна. Эдэ шиидхэбэринүүд коммунистическэ общество байгуулха хэрэгтээ шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлаха талаар советскэ арадай агуу ехэ программа мүн болонхой.

Советскэ арадай шэн габьяатайгаар ажаллаһанай ашаар, Советскэ Союзай Коммунистическэ партиин ябуулһан туйлай ехэ эмхидхэлэй хүдэлмэриин ашаар СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ табадахи табанжэлэй түсэб амжалтатайгаар дүүргэгдээ, хэдэ хэдэн шухала показательнуудаар нилээд ехээр үлүүлэн дүүргэгдэбэ. Энэ хадаа манай ажахые улам амжалтатайгаар хүгжөөхэ арга боломжо олгобо. Эдэ арга боломжонууд зургаадахи табанжэлэй түсэб тушаа КПСС-эй XX съездын баталан абаһан Директивэнүүд дотор айхабтар эли тодоор харуулагданхай. Манай орон дотор хэгдэхэ коммунистическэ байгуулалтын саашанхи асари ехэ зорилгонууд тус Директивэнүүдээр хараалагдаба.

Зургаадахи табанжэлэй гол зорилгонууд юун болоноб гэхэдэ, хүндэ промышленностяа үлэмжэ ехээр хүгжөөһэнэй, саг үргэлжэ техническэ дэбжэлтэ туйлаһанай ба ажалай бүтээсые дээшэлүүлһэнэй үндэһөөр арадай ажахын али бүхы һалбаринуудые хүсэ ехэтэйгээр дэбжэхэ, хүдөө ажахын үйлэдбэрие эрид ехээр дээшэлүүлжэ, тэрэнэй үндэһөөр советскэ арадай ажана һайн байдалай болон культурна хэмжээе нилээд ехээр дээшэлүүлхэ ябадал болоно.

1960 ондо 1950 онойхидо орходоо гурба дахин ехэ, дайнай урда тээхи 1940 онойхидо орходоо 5,3 дахин ехэ промышленна продукци үйлэдбэрилэн гаргагдаха байна. Хүндэ промышленностиин база дээрэ арадай ажахын али бүхы һалбаринууд улам бүри хүгжөөгдэнэ.

Социалистическэ хүдөө ажахын үмэнэ айхабтар ехэ зорилгонууд табигдана. Партиин XX съездын гаргаһан Директивэнүүдэй ёһоор, тарилгын талмайе үргэдхэхэ ба хүдөө ажахын бүхы культурануудай ургасые дээшэлүүлхэ, малай тоо толгойе олошоруулха, ашаг шэмэ үгэлгыень дээшэлүүлхэ гэжэ хараалагданхай. 1960 ондо ороохо тарянай валовой суглуулбари 11 миллиард пүүд болохо зэргэтэй. Хлопок, лён, сахарна свёкло нилээд ехээр хуряагдадаг болохо юм. Шэнэ шэнэ техникээр зэбсэгжүүлэгдэжэ байхадаа хүдөө ажахымнай улам хүсэтэйгөөр хүгжэхэ байна. Табанжэлэй турша соо манай хүдөө ажахы 1650 мянган тракторнуудые абаха юм. Энэнь табадахи табанжэлэйхидэ орходоо хоёр дахин ехэ болоно.

Социализмын үедэ олониитын үйлэдбэри гээшэ ажалшадай ажана һайн байдалай болон культурна хэмжээе дээшэлүүлхэ гэһэн зорилготой юм. Эдэ бүгэдэ шэнэ табанжэлэй түсэб дотор эли тодоор харуулагданхай. Энэ табанжэлэй түсэбэй ёһоор социалистическэ экономикые хүсэ ехэтэйгээр саашадань хүгжөөхэ ба арадай үргэн хэрэглэлэй эд бараае улам ехээр үйлэдбэрилдэг болохо, эд бараанай эрьесые үргэдхэхэ, гэр байрын ба культурно-ажаһуудалай барилгые ехэдхэхэ гэжэ хараалагдана.

Национальна олзо доходой ехэ болоходо хүдэлмэришэдэй ба албахаагшадай бодото салин хүлһые дунда зэргээрнь багсаахада 30 процентээр дээшэлүүлхэ арга боломжо олдохо байна. Колхознигуудай натуральна ба мүнгэн олзо доход дунда зэргээрээ 40 процентһээ бага бэшээр дээшэлхэ юм.

Салин хүлһыень багадхангүйгөөр 7 часай хүдэлмэриин үдэр хүсэндөө орон бэелүүлэгдэхэ байна. Бага түлөэри абадаг хүдэлмэрилэгшэдэй салин хүлһэн дээшэлүүлэгдэхэ юм. Амаралтын үдэрэй ба һайндэрэй урда тээ хүдэлмэришэдэй болон албахаагшадай хүдэлмэриин үдэрые богони болгохо тухай, нарайлха ябахадань ба нарайлһанайнь һүүлээр эхэнэрнүүдтэ үгтэдэг амаралтые ехэ болгохо тухай тогтоолнууд һаяхан абтаба.

Партиин XX съездын шиидхэбэрие дүүргэлтэ болгожо, пенси тухай Хуулиин проект СССР-эй Верховно Соведэй үзэмжэдэ правительстваар табигдаба. Үргэн ниитэ ажалшадта тон шухала гэжэ харагдаха, айхабтар ехэ политическэ удхашанартай энэ документые советскэ хүнүүд урматай баяртайгаар угтаба. Советскэ Союз дотор пенсионно тэдхэмжэ гээшэ бүхы дээрээ гүрэнэй ба олониитын мүнгэн зөөриһөө үгтэдэг байна.

☆

А. ЗВЕРЕВ, СССР-эй Финансын министр.

☆ ☆

Коммунистическэ партиин хүтэлбэри доро ябажа, социалистическэ ажахыгаа хүгжөөхэ талаар советскэ арадай туйлаһан амжалтанууд мүнөө үедэ пенсионно тэдхэмжын хэрэгые саашадань һайжаруулха арга боломжо олгоһон байна. Инвалид болоһон пенсионернүүдтэ үгтэдэг пенсиин дунда зэргын хэмжээн мүнөө байһан хуулиин ёһоор үгтэдэгтэ орходоо 50—65 процентээр, үтэлэгшэдтэ үгтэдэг пенсиин хэмжээн 90 гаран процентээр дээшэлүүлэгдэхэ гэжэ энэ Хуулиин проектын ёһоор хараалагдана. Тиихэ зуураа зарим группын пенсионернүүдэй абадаг пенсинь 2—2,5 дахин ехэ болохо юм.

Пенсионно хэрэгые һайжаруулһантай дашарамдуулан, жэл бүри 12,6 миллиард түхэриг гүрэнэй мүнгэн зөөри ниитэ дээрээ нэмэжэ һомологдохо байна.

Олохон санаторинуудта ба амаралтын гэрнүүдтэ ошохо путёвконуудай үнэ сэнгые 1956 оной ноябриин 1-һээ эхилээд химдаруулха гэжэ хараалагдаба. Бүхы эмшэлгын ба амаралтын газарнуудта үгтэдэг эдеэ хоолынь энэ жэлһээ хойшо бүри һайжаруулагдаба.

Тэдхэмжэ ба пенсидэ, түлбэригүй медицинскэ туһаламжада, һурагшадай абадаг стипендидэ, түлбэригүй һуралсал ба мэргэжэлээ дээшэлүүлхэ ябадалда, хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай амаралтада гарахадань үгтэдэг түлбэридэ, амаралтын гэрнүүдтэ ба санаторинуудта ошоходонь түлбэригүйгөөр ба химда сэнтэйгээр үгтэдэг путёвконуудта болон бусад социально-культурна хэрэглэмжэдэ гарадаг гүрэнэй гаргашануудай ниитэ хэмжээн табадахи табанжэл соо 689 миллиард түхэриг байгаа гээшэ һаа, зургаадахи табанжэл соо 970 миллиард түхэриг болохо байна.

Советскэ арадай ажана байдалые улам һайжаруулха тухай Коммунистическэ парти ба Советскэ правительствын гаргажа байгаа анхарал оролдолгые эдэ бүгэдэ эли тодоор гэршэлжэ үгэнэ.

КПСС-эй XX съездын гаргаһан шиидхэбэринүүдэй айхабтар ехэ зоригжуулхы хүсэниинь манай ороной ажалшадай эдэбхи үүсхэлые тон ехээр дээшэлүүлбэ. Городой ба хүдөө нютагуудай ажалшад зургаадахи табанжэлэй түрүүшын жэл болохо 1956 оной арадай ажахын түсэбые амжалтатайгаар дүүргэхэ ба үлүүлэн дүүргэхын тула үйлэдбэриин шэнэ шэнэ амжалтануудые туйлана. Энэ хэрэгтэ Гүрэнэй бюджет элитэ ехэ үүргэ дүүргэдэг. Тэрэ хадаа советскэ экономикын ба культурын саашанхи хүгжэлтые мүнгэн зөөреэр хангажа байха зорилготой бшуу. СССР-эй 1956 оной Гүрэнэй бюджет доходоороо 592,7 миллиард түхэриг, гаргашаараа 569,6 миллиард түхэриг байхаар баталагданхай.

Бюджедһээ ба предприятинуудай, ажахын организацинуудай мүнгэн зөөриһөө энэ жэлдэ арадай ажахые хүгжөөхын тула 347 тухай миллиард түхэриг гаргашалагдаха байна.

Энэ мүнгэн зөөриин ехэнхи хубинь промышленностиие хүгжөөлгэдэ гаргашалагдаха юм. Тиихэ зуураа, үнгэрһэн жэлнүүдэйхидэл адли үйлэдбэриин зэбсэг түхеэрэлгэ гаргадаг промышленность үлэмжэ ехээр хүгжөөгдэхэ болоно.

Мүн тэрэшэлэн хүнгэн ба эдеэ хоолой промышленностиин һалбаринуудые финансировалхын тула ехэхэн мүнгэн зөөри гаргашалагдаха байна. Тэрэнэй ашаар энэ жэлдэ арадай үргэн хэрэглэлэй промышленна ба эдеэ хоолой эд бараа улам ехээр үйлэдбэрилхэ арга боломжо олдохо юм.

Ехэ хэмжээнэй мүнгэн зөөри—56,6 миллиард түхэриг хүдөө ажахые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ мүнөө жэлдэ таһалагданхай. Нэн түрүүлэн хүдөө ажахын хүдэлмэриие механизацилгын хэмжээе дээшэлүүлхэ ябадалда энэ мүнгэн зөөри гаргашалагдаха байна.

Энэ жэлдэ социально-культурна хэмжээ-ябуулганuудта нилээд ехэ мүнгэн зөөри һомологдонхой. Бүгэдэниитын һуралсалай һургуулинуудта, техникумүүдтэ, дээдэ һургуулинуудта, научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудта, фабрично-заводской һургуулинуудта болон библиотекэнүүдтэ, клубуудта ба гэгээрэлэй, культурын талаар бусадшье хэмжээ-ябуулгануудта 72,8 миллиард түхэриг гаргашалагдаха байна. Больницануудые, үхибүүдэй яслинуудые, санаторинуудые ба элүүрые хамгаалгын, физкультурын эмхи зургаануудые финансировалхын тула 35,1 миллиард түхэриг үгтэнхэй. Социальна мүнхэлэлгэ ба тэдхэмжэдэ ошохо гаргашанууд 53,6 миллиард түхэриг байхаар баталагдаба.

Амгалан ажалые ба культурна байгуулалтые үргэн далайсатайгаар ябуулха зуураа, Советскэ Союз уласхоорондын түгшүүрилые саашадань һулаpуулхын ба оронуудай бэе бэедээ этигэдэг болохо ябадал тогтоохын тула, экономическа ба культурна холбоо барисаагаа үргэдхэхын тула, мүн тэрэшэлэн али алиндаа ашаг олзотой байха талыень хаража, худалдаа наймаа эрхилхын тула эрид шууд тэмсэдэг байна.

Н. А. Булганинай, Н. С. Хрущевой Англида ошоод ерэһэн ушар, СССР-эй ба Англиин правительствонуудые толгойлогшонорой хэлсээ хэжэ зарим нэгэн шухала асуудалнуудаар туйлаһан үрэ дүнгүүд арадуудай амгалан байдалые ба хани барисаае хангаха ябадалда шэнэ туһа нэмэри болобо.

Буу зэбсэг хуряаха тухай асуудалаар оруулһан дурадхалнууд, мүн тэрэшэлэн 1956 оной Гүрэнэй бюджедээр СССР-эй зэбсэгтэ хүсэнүүдэй гаргашануудые 1955 онойхидо орходоо 10 миллиард түхэригөөр багадхаһан ябадал Советскэ Союзай ябуулдаг эб найрамдалда дуратай политикые мүн лэ гэршэлнэ.

Гүрэнэй бюджедэй гаргашанууд социалистическэ предприятинууд ба организацинуудһаа ороһон мүнгэн зөөреэр гол түлэб дүүргэгдэдэг байна. Тэрэ мүнгэн зөөринь бюджедэй бүхы доходой 85 процент шахуу болодог юм.

СССР-эй Гүрэнэй урьһаламжаар суглаһан мүнгэн зөөри манай бюджедэй шухала доходынь болодог.

СССР-эй Гүрэнэй урьһаламжанууд советскэ экономикые ба культурые саашадань хүгжөөхэ гэһэн нэгэл зорилготой юм.

Советскэ урьһаламжанууд оронойнгоо арадай ажахые ба культурые саашадань хүгжөөхэ ябадалда туһа хүргэхынгөө хажуугаар ажалшадта нилээд ехэ ашаг олзо үгэдэг байна. Жэшээлээд харахада, табадахи табанжэл соо шүүһэн ба сэнгыень түлэхэ тиражуудта тудаһан облигацинуудаар хүн зондо 43,6 миллиард түхэриг түлэгдэбэ. Гансахан 1956 он соо 14 миллиард түхэриг тиигэжэ түлэгдэхэ байна.

Манай орон дотор гүрэнэй ба ажалшадай интересүүд таһаршагүй нягта холбоотой юм. Эгээл тиимэһээ Советскэ правительствын гаргаһан Гүрэнэй урьһаламжанууд бүхы советскэ арадай зүгһөө айхабтар халуунаар дэмжэгдэдэг ха юм. СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй шэнэ урьһаламжа (1956 оной гаргалга) 32 миллиард түхэригэй хэмжээтэйгээр, энээнэй урда тээхи урьһаламжатай адли условитойгоор гаргагдаба.

Энэ урьһаламжын облигаци баригшад шүүбэри шүүжэ олзо олохо болоно. Энэ олзын бүхы суммань урьһаламжын 20 жэлэй болзор соо дунда жэшээгээр жэлэй хоёр процентын хэмжээтэйгээр тогтоогдобо. Урьһаламжын шүүбэринь 100 түхэригэй облигацида 5000, 1000, 500 ба 200 түхэригэй хэмжээтэйгээр тогтоогдоно. Урьһаламжын болзор соо бүхы облигацинуудай 25 процентнь шүүхэ, мүн үлэгшэ облигацинуудынь өөрынгөө бодото үнөөр гэдэргэнь худалдан абтаха.

Предприятинуудаар, эмхи зургаануудаар, колхозуудаар, МТС-үүдээр, совхозуудаар, олзоборилгын артельнүүдээр ба бусад организацинуудаар захил хэгдэжэ, Гүрэнэй шэнэ урьһаламжа хүн зоной дунда тараагдаха.

Энээнэй урда тээхи жэлнүүдэйхидэл адли хүн бүхэн өөрынгөө һайн дураар урьһаламжа захиха зэргэтэй.

Хэды түхэригтэ урьһаламжа захихаяа, мүн тэрэшэлэн ямар сэнтэй облигацинуудые абахаяа ажалшан бүхэн өөрөө тодорхойлхо болоно.

Хүдэлмэришэдэй, албахаагшадай ба сэрэгэй алба хэгшэдэй дунда гурба—дүрбэн неделиин салин хүлһэнэй хэмжээтэйгээр, зүгөөр нэгэ һарын салинһаа дээшэ бэшээр захил хэгдэхэ байна. Тиихэ зуура һарадаа 400 түхэриг хүрэтэр абадаг хүдэлмэришэд ба албахаагшадай дунда хоёр неделиин салин хүлһэнэй хэмжээнһээ дээшэ гарангүйгөөр захил хэгдэхэ болоно. Захилай ёһоор түрүүшын түлбэри энэ жэлэй майн хоёрдохи хахадай салин хүлһэнһөө үгтэхэ, һүүлшынь түлбэри 1957 оной мартын 1-дэхи хахадай салин хүлһэнһөө үгтэхэ байна.

Таряашад облигациин түлбэрие сэбэр мүнгөөр гү, али урьһаламжа тарааха талаар сомоной Соведүүдэй тусхай түлөөлэгшэдэ 10 һарын болзор соо оруулха болоно.

Урьһаламжа захюулха гээшэ политическэ ба арадай ажахын айхабтар ехэ удхашанартай хэмжээ-ябуулга мүн. Энэ хэрэгтэ партийна, профсоюзна ба комсомольско организацинууд, ажалшадай депутадуудай Соведүүд шухала үүргэ дүүргэхэ байна. Зургаадахи табанжэлэй түсэбые бэелүүлхэ, арадай ажахые ба культурые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ шэнэ урьһаламжын ямар ехэ удхашанартай байһаниие ажалшадта үргэнөөр тайлбарилан ойлгуулха хэрэгтэй. Урьһаламжаһаа ороһон мүнгэн зөөри хайшан гэжэ гаргашалагданаб, ажалшадта ямар туһа хүргэнэб гэжэ хүдэлмэришэдтэ, албахаагшадта ба таряашадта тодорхой жэшээнүүдтэйгээр хөөрэхэ шухала.

Советскэ арад шэнэ урьһаламжые эдэбхитэйгээр захихадаа өөһэдынгөө бата нэгэдэлые, Коммунистическэ парти, Советскэ правительствоя тойрон нягтаар жагсанги байһанаа үшөө дахин харуулха байна.



СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй шэнэ урьһаламжые Улан-Удын судна заһабарилгын заводой коллектив нэгэн һаналаар захина.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: механическа цехын токарь М. Г. Ранд[...] шэнэ урьһаламжа захижа байна.

А. Мантаевай фото.

Манай республикын ажалшад СССР-эй арада[й] ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй 1956 оной урьһаламжа тон ехэ эдэбхитэйгээр захина

☆

Социалистическэ промышленностиин хүгжэлтэдэ туһалха

Ленинэй орденто ПВЗ-гэй шэрэм шудхалгын цех. Майн 14-нэй үдэшын 7 часта эндэхи хүдэлмэришэд улаан булан соогоо суглараад, Гүрэнэй шэнэ урьһаламжа тухай мэдээсэл радиогоор шагнаба. Удаань профсоюзай цеховой комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Шкурко урьһаламжа захилгада зорюулагдаһан митинг нээжэ, ажалай новатор нүхэр Ермолаевада үгэ үгэбэ.

— Советскэ табанжэлнүүдэй үедэ Эхэ оронoймнай арадай ажахы үзэгдөөгүй ехээр хүгжэжэ байна. Жэл бүхэндэ бидэнэрэй захидаг Гүрэнэй урьһаламжа социалистическэ промышленность болон бусад һалбаринуудай хүгжэлтэдэ ехээр туһална. Гадна, советскэ хүнүүд урьһаламжа захилгада эдэбхитэйгээр хабаадалсажа, өөһэдынгөө материальна болон культурна ажабайдалые улам һайжаруулгада мүн лэ туһална. Ушар имэһээ би һарынгаа салингай 100 процентдэ урьһаламжа захинаб, — гэжэ нүхэр Ермолаева мэдүүлбэ.

— Бидэнэр, советскэ хүнүүд урьһаламжа захихадаа Эхэ оронойнгоо хүсэ шадалые улам арьбадхаха, зургаадахи табанжэлдэ парти, правительствынгаа хараалһан асари ехэ зорилгонуудые бэелүүлхэ ябадалда туһалха байһанаа һайнаар мэдэнэбди, — гэжэ шэрэм шудхагша Павел Кузнецов хэлэбэ.—Гүрэндөө урьһалһан манай түхэригүүд шэнэ түхэлэй хүсэ ехэтэ машина зэмсэгүүдые бүтээлгэдэ туһа нэмэри болохо байна.

Үшөө хэдэн хүнүүдэй үгэ хэлэһэнэй һүүлээр хүдэлмэришэд урьһаламжа захилгаяа түргөөр дүүргээ. Халаанай хүдэлмэришэд барандаа шахуу һарынгаа салингай 100 процентдэ урьһаламжа захиба.

А. Мельников.

Нэгэн һаналаар...

Шэнэ табанжэлэй түрүүшын хабарай эртын тарилгые богони болзорто, һайн шанартайгаар дүүргэхын тулада оролдожо байһан Кяхтын МТС-эй механизаторнууд СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа гаргаха тухай СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые уржадэр үдэшэлэн радиогоор дуулаад, нэгэн һаналаар дэмжэбэ. МТС-эй харьяата колхозуудта хүдэлдэг тракторна бригаданuудта үнгэрһэн митингнүүд дээрэ трактористнууд, бригадирнууд болон бусад механизаторнууд шэнэ урьһаламжа нэгэн һаналаар захиба. МТС-эй 9 бригадын гэшүүд бултадаа шэнэ урьһаламжа захиһан байна.

Сталинай нэрэмжэтэ колхоздо хүдэлдэг тракторист Иван Бабкин 900 түхэригтэ облигаци захяа. Трактористнууд В. Манидаров, Г. Осеев болон бусад урьһаламжа эдэбхитэйгээр захиба.

«Шэнэ урьһаламжа зургаадахи табанжэлдэ хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ, МТС-үүдые хүсэ ехэтэ машина техникээр хүсэд хангалгада шухала туһа нэмэри болохо ёһотой» гэжэ Кяхтын МТС-эй механизаторнууд мэдүүлнэ.

И. Сахаров, Кяхтын МТС-эй бухгалтер.

☆ ☆

Урьһаламжа захилгаяа дүүргэбэ

Уржадэр үдэшэлэн, республикымнай аймагуудай ажалша[д] шэнэ урьһаламжа гаргаха тухай правительствын тогтоолые уга[а] ехэ политическэ дэбжэлтэтэйгээр угтаад, шэнэ урьһаламжа захил[ган]гые эдэбхитэйгээр эхилһэн байна.

Үсэгэлдэр, үдэрэй 12 часта урьһаламжа захилгаяа дүүргэһэ[н] тухайгаа хэдэн аймагууд тусхай телеграммаар мэдээсэбэ. Тэдэнэй тоодо Зэдын, Хориин, Иволгын, Түнхэнэй, Ахын аймагууд бии. Эдэ аймагуудай колхознигууд болон механизаторнуудай олонхинь сэбэр мүнгөөр оруулаа.

Бүримүһэн һайшааба

ПЕТРОПАВЛОВКА. **(Телефоноор абтаба).** Аймагай эмхи зургаанууд, колхозууд болон МТС-үүдтэ «СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй урьһаламжа (1956 оной гаргалга) гаргаха тухай» СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолдо зорюулагдаһан митинг болон суглаанууд үнгэргэгдөө.

Аймагай коммунальна ажахын таһагай хүдэлмэришэн, 61 наһатай пенсионер Спиридон Кожевников урьһаламжа захихадаа митинг дээрэ ингэжэ хэлээ:

—Манай түрэл партиин XX съездын шиидхэбэринүүд саг соогоо бэелүүлэгдэжэ байна. Парти, правительствомнай советскэ арад тухайгаа угаа ехэ анхарал табина. Бүри һаяхан пенси тухай Хуулиин проект гараһан байна. Эдэ тогтоолнуудые бүримүһэн һайшаажа, би хадаа өөрынгөө нэгэ һарын салинда урьһаламжа бэшүүлнэб.

Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой гэшүүд урьһаламжа ехээр бэшүү[лжэ], сэбэр мүнгөөр оруулба. Тус кол[хо]зой түрүү мал адуулагша, 60 н[аһа]тай Базар Сосоров 500 түх[эриг] урьһаламжа бэшүүлжэ, мүнг[өөр] түлэбэ. Агроном Е. С. Ероф[еев] 1000 түхэригтэ, колхозник Д. [...]дыпов болон бусад мүн лэ ех[ээр] урьһаламжа захиба. Мүн «Ком[му]низм» колхозой гэшүүд олон [мян]ган түхэригтэ Гүрэнэй урьһала[мжа] захижа, сэбэр мүнгөөр оруула[а].

Сталинай нэрэмжэтэ колхо[зой] ахалагша хонишон Дымбрыл Г[...]нов урьһаламжа захихадаа ин[гэжэ] мэдүүлбэ:

— Гүрэндөө урьһалһан мүн[гэн]най советскэ арадай ажахые с[аа]шадань хүгжөөхэ хэрэгтэ зорюул[аг]дана. Би һарынгаа олзодо урь[һа]ламжа бэшүүлнэб.

Һаалишад Вера Ащепкова, В[ар]вара Ащепкова болон бусад 200-200 түхэригтэ урьһаламжа бэшүү[л]бэ.

Н. Цыбенов.

Сэбэр мүнгэ оруулна

Баргажанай аймагай Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой малай фермэ дээрэ агитатор О. Будаев малшадтай хөөрэлдөө үнгэргэжэ байба.

— Манай ороной арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй шэнэ урьһаламжын гараһан тухай мэдээсэлые мүнөө радиогоор булта шагнабабди,— гэээд, агитатор саашань шэнэ урьһаламжын условинуудые малшадта ойлгуулба. «Шэнэ урьһаламжа манай ороной арадай ажахые, тэрэ тоодо хүдөө ажахые саашадань хүгжөөлгэдэ зорюулагдана» гэжэ хэлээд, советскэ арадай ажана байдалай жэл бүри һайжаржа байһые агитатор өөһэдынгөө колхознигуудай ажаһуудал дээрэһээ жэшээ абажа харуулба.

Һүүлээрнь малшад шэнэ урьһаламжа захижа эхилбэ. Малшан Б. Раднаев эгээн түрүүн шэнэ урьһаламжа захиба. «Ажалаймни түхэригүүд хүдөө ажахые хүгжөөхэ хэрэгтэ туһа нэмэри болог» гэээд, малшан Раднаев 360 түхэриг сэбэр мү[нгөөр] гаргажа, урьһаламжа захиба.

Һаалишан Дондупова урьһала[м]жа захиха зуураа, «гүрэндөө у[рь]һалһан мүнгэмнай хүдөө ажах[ы]н машина механизмуудые, тракт[ор], комбайнуудые, мүн үнеэ[н] һааха агрегадуудые бүтээлгэдэ з[о]рюулагдана. Эдэ механизмууда[р] бидэнэр ажалаа хүнгэрүүлжэ, [а]тээсээ дээшэлүүлхэбди» гэээд, [...] түхэриг сэбэр мүнгөөр урьһалам[жа] захиба.

Энэ колхозой бүхы гэшүүд Гү[рэ]нэй шэнэ урьһаламжые ехэ дэб[жэл]тэтэйгээр захиба. Колхозой гэ[шүүд] Гомбоев, Очиров гэгшэд 300-[...] түхэригтэ урьһаламжа захи[ба]. [...]ниитынгээ ажахые улам хүгж[өөхын] тулада хабарай тарилгые эрхим б[ол]зорто хэжэ дүүргэхые, малай ү[б]жэлгын бэрхэшээлнүүдые амжал[та]тайгаар дабахые нүхэдөө уряал[ба]. Колхозой гэшүүд булта урьһалам[жа] захяа.

Дм. Гыргенов.

Урьһаламжа эдэбхитэйгээр захина

Үдэшын 7 час үшөө болоодүй байба. Тиибэшье, «Победа» артелиин улаан булан соо хүн зон хэзээ хэзээнэйхиһээ олон. Уданшьегүй, ханада үлгөөтэй байһан репродукторһаа «Москва хэлэнэ» гэһэн дикторэй абяан һонорхоноор соностожо, СССР-эй арадай ажахые хүгжөөхэ Гүрэнэй ээлжээтэ урьһаламжа гаргаха тухай ССР Союзай Министрнүүдэй Соведэй тогтоол радиогоор дамжуулагдажа эхилбэ. Тэндэ суглараагшад дикторэй нэгэшье үгые алдангүй шагнана хэбэртэй, абяа шэмээгүй...

Радиодамжуулгын дүүрэһэнэй һүүлээр тэндэ митинг болобо.

Түрүүлэн үгэ абаһан 9-дэхи цехын мастер нүхэр Лещукова ингэжэ хэлэбэ:

— Манай ороной ажахые саа[ша]дань хүгжөөлгэдэ урьһаламжа [туһа] нэмэри боложо үгэхэ байна. Тии[мэ]һээ һарынгаа салинда урьһалам[]жа захинаб.

Тэрэнэй һүүлээр оёдолой масте[р]нууд Матвеева, Вахмина гэгшэд [үгэ] хэлэбэ. Тэдэнэр Советскэ правите[ль]ствын гаргаһан 1956 оной урь[һа]ламжые һайшаагаад, манай хал[аа]найхид урьһаламжа эдэбхитэйг[ээр] захиха байха гэжэ суглараагшад[та] найдуулба.

Митингын дүүрэһэнэй һүүл[ээр] урьһаламжа захилга эхилбэ. Э[гээн] түрүүлэн пенсионер Егорова аба[ы] бүхы салиндаа урьһаламжа зах[иба]. Удаань Шадрина, Бурлакова бо[лон] бусад оёдолшод хойно хойно[оһоо] урьһаламжа захиба.

Т. Бадмае[в].

Социалистическэ уялгануудай дүүргэлтые шалгая!

Хэлэһэн үгэдөө хүрэнэ

…жэлэй март һарада Курумканай аймагай колхознигууд болон механизаторнууд ниитынгээ малые тиимэ һайн байрануудаар хангахагэһэн уялгануудые абаад, …листическэ мүрысөө дэлгэрүүл… уряалжа, республикын бүхы …знигууд болон механизатор… хандаа һэн. Тэрэ абаһан …а курумканайхид мүнөө нэрэ…рэтэйгөөр дүүргэжэ, хэлэһэн … хүрэжэ байна. Барил… хүн зон, мори унаа, ашаа автомашинанууд олоор табиг… колхоз бүхэндэ малай хэдэ хэ… байранууд, мүн бусад барилга… бодхоогдожо байна. Хэрбээ энэ … эхиндэ гэхэ гү, али январиин … аймагай колхозуудай барилга … 100 хүрэхэгүй хүн хүдэлмэрил…айһан һаа, мүнөө 170 гаран хүн …лана.

…лхозууд үнгэрэгшэ үбэл-хабар… барилгын модо бэлэдхэхэ талаар …үдэлмэри хээ. Хамта 5000 га… кубометр модон барилга хэхэ …нуудта зөөгдөө, мүн шулуун, … хюрөөдэгдэһэн модон, хадаа… …хэ мэтэ элбэг болоо. Бри…уудта барилгын хүдэлмэри …далгүйгөөр, түсэбэй ёһоор …гдана. Аймагай колхозуудай …гын бригаданuудай дунда …һэн социалистическэ мүры… Сталинай нэрэмжэтэ колхо… дүршэл ехэтэй бригадир Будаинай хүтэлбэрилдэг бри…хид түрүүлжэ ябана. Энэ бри…жэлэй эхинһээ хойшо тугалай …айра, 7 автомашинын багтаам… гараж, колхознигуудай һууха … барижа дүүргээ. Мүн … ондоо барилгануудые …һан байха юм. Мүнөө 150 хү…уха харалгын залтай культба…эй-товарна фермэ дээрэ бариг… дүүрүүтэй байна. Мүн энэ …дэ бригадынхид фельдшер …вец хоёрой байха 2 гэр барһа, үнеэдэй 2 типовой байрын торхонуудые бодхоо.

Нүхэр Будаинай бригадада дүршэл ехэтэй 16 дархашуул хүдэлмэрилжэ байдаг. Тэдэнэр эмхитэй, эбтэйгээр хүдэлнэ. Хүн бүхэн өөһэдын тусхай хүдэлмэритэй, бэе бэедээ тойбо хэжэ, хашалдажа байдаггүй. Дархашуул ажалаа эхилхэһээ урид үдэр соо хэхэ хүдэлмэриингөө даалгабари абадаг болонхой. Тиигэжэ тэдэнэр үдэр соо нэгэтэшье сүлөө гү, али ажалгүй байнгүйгөөр, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллана.

Эндэ мүн хүсэ ехэтэй электростанци баригдажа байнхай. Тэрэ баригдажа дүүрэхэдээ аймагай тосхонуудта 600 киловатт электрын хүсэ үгэхэ юм. Апрелиин хуушаар ВЛКСМ-эй айкомой үүсхэлээр эндэ воскресник үнгэргэгдөө. Воскреснигтэ аймагай комсомолецууд болон залуушуул олоороо хабаадалсаба.

Аймагай мүн бусадшье колхозуудта барилга хэзээ хэзээнэйхиһээ эмхитэйгээр ябуулагдана.

Малай байрануудые бариха, механизацилха хүдэлмэридэнь харьяата колхозуудтаа Баргажанай МТС ехээр туһална. МТС-эй механик А. В. Ратиков малай байрануудые механизацилха талаар оролдосотойгоор хүдэлмэрилдэг юм.

Барилгын бригаданuудай бригадирнуудай мэргэжэл шадабарие дээшэлүүлхын зорилгоор республикын Хүдөө ажахын министерство ба Колхозуудтахи барилгын управлени апрелиин 17-һоо 26 болотор семинар үнгэргөө. Энэ семинарта бригадирнуудһаа гадна, малай байрануудта механизмуудые тодхожо байһан МТС-эй мэргэжэлтэд хабаадалсаһан байна. Аймагай колхозуудта мүнөө хамта 74 хүн, гол түлэб залуушуул модо дархалалгын хүдэлмэридэ һуралсажа байнхай.

Курумканайхид абаһан уялгаяа муу бэшээр дүүргэжэ байбашье, эндэ мүн дутуу дунданууд олон. Зарим ушарта малай типовой байранууд проектын ёһоор баригданагүй. Модон байранууд зарим ушарта шулуун һууригүйгөөр, бахануудыешье табилтагүйгөөр сэхэ газар дээрэ баригдана. Заримдаа газарай хүрьһэн абтаншьегүйгөөр малай байрын һуури татагдадаг байха юм.

Зарим колхозуудта, жэшээлхэдэ, Сталинай, Молотовой нэрэмжэтэ колхозуудта, үнеэдэй болон тугалай байранууд шээһэнэй урдаха хобоогүйгөөр баригдана, сэбэр агаар оруулжа байха хоолойнууд дулаалагданагүй, вентиляторнууд хэгдэнэгүй. Мүн зарим байрануудта малай шээһэнэй урдаха хобоонууд, шээһэнэй сугларха газар проектһээ хазагайруулагдажа хэгдэнэ. Тиигэжэ шэбхэ шээһэнэй, уһанай урдажа байха бүхы системын хүдэлхэ аргагүйгөөр байранууд баригдана.

Аймагай колхоз бүхэнэй газар дээрэ барилгада хэрэглэхэ шулуун бии. Теэд малай байранууд болон бусад барилганууд шулуугаар баригданагүй. Шулуугаар барилга хэхэдэ олон дархашуул хэрэггүй, түргэнөөр баригдадаг, шулуун барилганууд олон зуун жэлдэ яаншьегүй байдаг юм. Теэд энэ ехэ арга боломжын хэрэглэгдэдэггүй байһаниинь гэмшэлтэй.

Республика дотороо мүрысөө үүсхэһэн Курумканай аймагай колхозууд абаһан уялгаяа саг болзортонь, нэрэтэй солотойгоор дүүргэжэ, ерэхэ үбэлжэлгын эхилтэр ниитынгээ малые барагсаан һаруул, дулаан байрануудта оруулха гүйсэд арга боломжотой.

А. Гусев.



…нэ жэлдэ Зэдын аймагай Үшөөтэйн МТС-эй механизаторнууд харьяата …уудтаа тарянай 8 склад шулуугаар барижа үгэхэ социалистическэ уялга … юм.

…үнөө Степан Иванович Шестаковой хүтэлбэрилдэг тракторна бригадынхид …нгаа ханые хамагһаа түрүүлжэ дүүргэбэ. Энэнь 60 метр утатай, 14 метр …энтэй, 2 метрһээ дээшэ үндэртэй юм.

…УРАГ ДЭЭРЭ; механизаторнууд складайнгаа һүүлшын шулуунуудые табижа …ана. **И. Яхногой фото.**

КОЛХОЗОЙ БАРИЛГАНУУД

Мухаршэбэрэй аймагай Сутайн сомоной Молотовой нэрэмжэтэ колхозойхид малаа һайн байраар хангаха гэжэ шиидэнхэй. Тэдэнэр үбэлдөө барилгада хэрэглэгдэхэ 2 мянга шахуу кубометр модо бэлдээд, барилгын газарта тракторaар шэрэһэн байна.

Тус колхозойхид үнгэрэгшэ жэл 200 тугалай байха, 1000 гаран тахяагай байха нэгэ нэгэ байра бариһан юм. Ойрын үдэрнүүдтэ колхозой 2-дохи бригадада 200 гаран тугалай байха байра баригдажа, ашаглалгада үгтэхэнь. Мүн хониной байха 3 байра, байрын 2 гэр ба бусад олон барилганууд хэгдэхэ.

Һаяхан колхозой клубай хажууда кино харуулха бүүдхэ баригдаа. Энэ бүүдхын барилгада комсомолецууд Даба Жанаев, Николай Казаков эдэбхитэйгээр хабаадалсаба. Һаяар бүүдхэ соо киноаппаратура тодхогдожо, кино харуулагдаха юм.

Ц. Балдуев.

Түрүү һаалишан



Людмила Добрынина КПСС-эй ЦК-гэй январска пленумэй һүүлээр Сталинай нэрэмжэтэ колхозойнгоо һаалишан болохо гэжэ шиидэһэн байгаа.

— Һаалишаар хүдэлхэ гээшэ хүндэтэй ажал гэжэ һананаб. Залуу наһандаа ажаллаагүй һаа, хэзээ ажаллахабиб?— гэжэ Люда хэлэһэн юм. Тэрэ гэһээр жэл үлүүтэй болобо. Энэ үе соо Людмила Добрынина ажалдаа оролдосотой, бүхы шадалаа гаргадаг һаалишан байһанаа харуулба.

Өөрынгөө оролдосотой ажалаар Людмила Добрынина бусад һаалишадта жэшээ харуулжа, Прибайкальска аймаг соогоо суута һаалишан болонхой. Мүнөө һаалишан Добрынина һү һаалгаар аймаг соо түрүү һуури эзэлээ. Ажахын жэлэй 7 һарын туршада энэ һаалишан үнеэн бүриһөө 1000 литр һү һаагаа.

— Парти, правительство һү ехээр һааха, мяха, үндэгэ, нооһо абалгые эрид дээшэлүүлхыемнай бидэ, малшадые уряална. Энээндэнь харюу болгон, би үнеэн бүриһөө 2200 литр һү һааха уялга абанаб,— гэжэ Людмила Добрынина мэдүүлһэн байна.

Мүнөө энэ һаалишан абаһан уялгаяа дүүргэхын түлөө бүхы хүсөөрөө оролдоно.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: һаалишан Людмила Добрынина.

В. Михайлов.

Һү ехээр һаадаг болобо

Урдань Зэдын аймагай Боргойн сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхоз һү һаалгаар гээгдэжэ ябаһан юм. Гэбэшье, тус колхозойхид апрель соо һү һаалгаяа нилээд дээшэлүүлжэ, һайн үрэ дүн туйлаба. Мүнөө энэ колхоз урдань һү һаалгаар түрүүлжэ ябаһан колхозуудые ахин гаража, аймаг соогоо суурхаба.

Колхозой һаалишад апрель һарада хамта 27 мянган литр һү һаагаа. Энэнь март һарынхида орходоо 9 мянган литрээр үлүү ехэ болоно. Түрүү һаалишад Ц-Х. Митапова, Х-Ц. Будаева, Б. Цыренова, Ц-Х. Вандանова гэгшэд үдэр бүхэндэ үнеэн бүриһөө 8 литр һү һаадаг болоо.

Н. Цыбенов.

Гол горхонууд дээгүүр хаалта бария!

Газараа һайнаар уһалбал, таряашье, ногооншье ехээр абтаха

Нёдондо Баргажанай аймагта гектар бүриһөө дунда зэргээр 5,5 центнер ороoһо таряан, 9 центнер үбһэн хуряагдаһан юм. Мүн тэжээлэй культуранууд, хартаабха болон овощиин ургаса муу байгаа. Энээн дээрэһээ эндэхи колхозууд ниитынгээ малые бүдүүн ба шэмэтэ тэжээлээр дутуугаар хангажа, малайнгаа үбэлжэлгэдэ бэрхэшээл тохёолдуулһан байна.

Тарянай болон үбһэ ногооной бирагүй ургасын хуряагдаһые колхозуудай, МТС-эй хүтэлбэрилэгшэд ехэнхидээ «үнгэрэгшэ зун ган гасуур боложо, ургасамнай муудаа» гэжэ тайлбарилдаг юм. Нээрээшье, эндэ бороо орой орожо, илангаяа уһалагдадаггүй газарай ургаса ехээр гандаа һэн. Гэбэшье, ган гасууртай тэмсэхэ ехэ арга боломжо аймагта бии аад, тэрэнь хэрэглэгдээгүй дээрэһээ муу ургаса хуряагдаһан байна.

Баргажанай аймаг уһалагдадаг газараар ехэ аймагуудай нэгэн гээшэ. Тус аймагта тарянай болон сабшалангай 14 мянга шахуу гектар газар уһалагдадаг. Тиихэдэ, энээниие үшөө хэды мянгаад гектараар үргэдхэжэ болохо юм. Мүнөө аймаг дотор гүрэнэй уһалууриин 11 системэ бии. Эдэниие заһахын ба ашаглахын тулада гүрэн жэл бүри ехэ мүнгэ зөөри һомолдог. Мүн колхозуудта уһалууриин өөһэдынь олон системэнүүд бии. Энээнһээ гадна, эндэ хадын олон горход урдадаг. Хэрбээ тэдэнэй уһые һайнаар хэрэглэлээ һаа, үшөө хэды мянгаад гектар тарянай, сабшалангай болон бэлшээриин газар уһалха аргатай байгааб?

Эндэ һайнаар уһалагдаһан ба үтэгжүүлэгдэһэн газарай ямаршье ган гасуурта тарянай, үбһэ ногооной баян ургаса үгэдэг байһые түрүүшүүлэй олон жэлэй дүй дүршэл харуулаа. Жэшээнь, нёдондо Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай 3-дахи бригада тарилгынгаа газарые уһалһанай, үтэгжүүлһэнэй ашаар 67 гектар талмайн гектар бүриһөө дунда зэргээр 15 центнер шэниисэ хуряагаа. Мүн XVIII партсъездын нэрэмжэтэ колхозой тарянажалай 1-дэхи бригада 125 гектар талмайн гектар бүриһөө 21,7 центнер шэниисэ хуряагаа. Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой нүхэр Бадмаевай звено кукурузынгаа участогые хабартаа һайнаар уһалаад, зундаа ряд хоорондын элдүүрилгэ хэжэ, хэды дахин уһалһанай ашаар 5 гектар талмайн гектар бүриһөө дунда зэргээр 250 центнер эшэ набша суглуулһан байна. Карл Марксын нэрэмжэтэ колхозой луговод Цыремпил Сундаров 15 гектар участогайнгаа гектар бүриһөө 25—30 центнер үбһэ абаа.

Теэд эндэхи колхозууд арга боломжоёо тон муугаар хэрэглэнэ. Уһалууриин системэнүүдээ дүүрэн хүсөөрнь ашаглаагүй дээрэһээ уһалагдадаг газарайнгаа 35—40 процентые жэл бүри уһалангүй орхино.

Мүн эндэхид зунай сагта уһалууриин системэнүүдые, хадын горходой уһые муугаар хэрэглэнэ. Колхозуудай сабшалан болон бэлшээри дээгүүр хадын горход мишн урдажа байдаг. Теэд колхозой хүтэлбэрилэгшэд энэ уһа хэрэглэхые оролдоногүй. Сэхыень хэлэхэдэ, эндэхи нэгэшье колхоздо саг үргэлжэ хүдэлмэрилдэг луговодуудай звено эмхидхэгдээгүй. Колхоз бүхэндэ дүршэлтэй луговодууд олон бии. Теэд тэдэнэй хүдэлмэриие хэншье хүтэлбэрилдэггүй, сабшалангай участогуудые тус тустань даалгажа үгэдэггүй. Энэ хадаа малай тэжээл бэлэдхэхэ хэрэгтэ ехэ алдуу болоно.

Тарянай, сабшалангай болон бэлшээриин газарнуудые муугаар уһалжа байһан дээрэһээ ниитын малажалда тэжээлэй база байгуулха асуудал шиидхэгдэнэгүй гэжэ аймагай партийна конференци тэмдэглээд, саашадаа энэ хүдэлмэриие эрид һайжаруулхыень колхозой, МТС-эй, уһалууриин системэнүүдэй Управлениин хүтэлбэрилэгшэдые уялгалһан байна. Энээнэй һүүлээр аймагай колхозууд болон уһалууриин системэнүүдэй Управлени мүнөө хабар мелиоративна хүдэлмэри үргэнөөр ябуулха тушаа ехэхэн хэмжээ-ябуулгануудые хараалһан байна. Жэшээнь, хабарай тарилгын эхилтэр Читканска уһалууриин системэ ашаглалгада орохо, хуушанай уһалууриин 6 системэ шэнэдхэн заһабарилагдаха байгаа. Энэ хүдэлмэриие дүүргэхын тулада колхозууд болон МТС-эй хүсөөр хамта дээрээ 624 мянган кубометр шорой малтагдаха, элдэб янзын 200-гаад барилга хэгдэхэ ёһотой.

Уһалууриин системэнүүдые заһахын тулада аймагай колхозууд хамта дээрээ 920 кубометр барилгын модо бэлдэхэ байгаа. «Барилгымнай модон бэлэдхэгдэнхэй» гээд колхозуудай хүтэлбэрилэгшэд мэдээсэдэг. Теэд оройдоо 375 кубометр модон зөөгдөөд байна. Тиихэдэ, Уланай сомоной Ленинэй, Сталинай нэрэмжэтэ колхозууд мүнөө хүрэтэр нэгэшье кубометр модо зөөгөөдүй.

Гэбэшье, бии модоороо мүнөө үедэ уһанай хаалта, хобоо гэхэ мэтые түлэг хэжэ байха ёһотой аад, аймагай колхозууд болон уһалууриин системэнүүдэй Управлени энэ хүдэлмэреэ үшөө эхилээдүй байна. Мүнөө аймаг дотор уһалууриин системэ, канавануудые заһабарилгада хамта дээрээ 36 хүн хүдэлмэрилдэг тоотой, теэд тэдэншье өөдтэй юумэ хэнэгүй. Энэ хүдэлмэридэ нэгэшье хүдэлмэришэниие гаргаагүй колхозууд бии.

Эдэ бүгэдэ баримтанууд дээрэһээ харахада, тус аймаг газараа уһалха хүдэлмэридэ хам ороогүй, хооһон үгэ зугаанһаа бэшэ, юумэ хээгүй байна гэжэ хэлэхэ хэрэгтэй.

Баргажанай аймаг 1955 ондо 133 мянган центнер үбһэ хуряаһан һаа, 1956 ондо 251 мянган центнер хуряаха түсэбтэй. Тэрэшэлэн нёдондо гектар бүриһөө дунда зэргээр 5,5 центнер ороoһото культуранuудые абаһан байгаа һаа, мүнөө жэлдэ 10-10 центнер абаха гэжэ хараалагдана. Энэ хадаа ехэ һайшаалтай хэмжээ-ябуулга гээшэ. Теэд энээниие бэелүүлхын тула түбхын түрүүн тарянай болон сабшалангай газар уһалха хэрэгтэй байһые тэндэхид мартаха ёһогүй.

О. Раднаев, манай корреспондент.

ТЕАТР

„ГОЛОЙ ТОЛОН“

★

(Ленинэй орденто Гүрэнэй Бурят-Монголой оперо ба баледэй театрын табиһан шэнэ балет тухай)

★ ★

…дай түрүүшын балет «Голой то…» манай баледэй искусствын горь… амжалтань болоно.

…баледые зохёохын тулада манай …ын хүдэлмэрилэгшэд нилээд …рческо хүдэлмэри хэһэн байна.

…дэй либреттыень драматург Н. …, хүгжэмыень московско …тор С. Ряузов бэшээ. «Голой … баледэй хатар танцануудые …одо театрын главна балетмей… Заславский, тэрэшэлэн баледэй …уд ехэ эдэбхитэйгээр хабаа… Композитор С. Ряузов театрын …ивтэй хамта хүдэлмэрилжэ, … хүгжэмэй тодо ба хатар танца… …уу байхын тулада горьтойхон … гаргаба.

…революциин урда тээхи бурят… арадай ажабайдал, бурят ара… …хэтэ зам, мүн советскэ үеын …далынь харуулагдана.

…алистическэ хүгжэлтын үргэн, …амаар соёл болбосоролой орьёл… тээшэ зоримгойгоор дабхиһан …онгол арад «Голой толон» ба… …ол геройнь болоно.

…шэрүүн аашата баяд, ноёдой, …оонэрэй дарлалта доро байһан …онгол арад имагтал Октябрьска …иин ашаар жаргалта, шэнэ … байдалтай болоо. Агууехэ ород …ахадуугай туһаламжаар бурят… … арадай өөрынгөө ажалша га… …отаг оронойнгоо түхэл шэнжые …, гээгдэнги байдалаа усадхаад, … лампын гэрэл доро холые зо…гшаа дабшажа байһаниинь … толон» зүжэг харуулна.

…инай бэеэ хүсэжэ, наһан дундаа Алтан. Энэ ролиие РСФСР-эй БМАССР-эй габьяата артистка …янова наадана. Лариса Сахья… гүйсэдхэһэн Алтан ажалша …урят басаганай образ болоно. … национальна шэнжэтэй аяглал …т басаганай образые гүйсэдөөр …гүй. Харин энэ шэнжэ балетнэ …да тон хэрэгтэй. Алтанай хуб…ь юрэнхыдоо зохид түхэлтэй …үгөөр бурят хубсаһанай угалза …гаар хэрэглэгдээ гэжэ тэмдэг…эгтэй. Мунхаг барга бөө … аашада этигэнгүй, харанхы хуушан сагай ёһо гуримда, сээр этээрхэлдэ тороод байнгүй, харин «дуратай хүнтэеэ ниилэжэ, дуралһан хүндөө ошожо», хүрьһэтэ алтан дэлхэй дээрэ «хүн шэнгеэр жаргажа, хүлэг шэнгеэр гэшхэлһэн» Алтан хадаа гэгээн социализмын үеын бурят басаган мүн гэжэ үшөө элеэр хурсадхан харуулхые оролдохо шухала.

Евгениин образ ехэ олон идейнэ удхатай. Гэбэшье, Евгениин ролиие наадаһан БМАССР-эй габьяата артист Ц. Бадмаев тус ролиингоо гол гол шэнжые бэелүүлжэ шадаа. Теэд дутагдалнууд бии. Залуу ород хүбүүнэй аяг ааша, абари зан хүжүүншэгээр харуулагдана. Эндэ Ц. Бадмаевай арга дүршэл, бэлиг шадабаринь гүйсэд дүүрэнээр хэрэглэгдээгүй гээшэ ха. Гэбэшье, нэгэдэхи картиныn эсэстэхи Евгени Алтан хоёрой дуэт (ноктюрн) ёһотойл хүнэй сэдьхэл хүдэлгэмөөр гүйсэдхэгдөө. Энэ дуэдэй сценэ ехэ удхашанартай. Эндэ Алтан Евгени хоёр хэн хэндээ дуратай байһанаа мэдэлсэнэ. Мүн хүгжэмэйнь аялга хүнэй зүрхэ сэдьхэл хүдэлгэмэ ирагуу эгэшэг болоо.

Зүжэгтэ хуушанай үзэл бодолсо хубилжа, шэнэ социалистическэ үзэлтэй болоһон образууд бии. Тэрэнэй нэгэниинь, Алтанай эсэгэ Базар үбгэнэй образ болоно. БМАССР-эй габьяата артист Ф. Иванов Базар үбгэнэй ролиие шадабаритайгаар наадажа, уян зөөлэн зантай, үри хүүгэдтээ мээхэй бурят үбгэнэй образые бии болгоо. Имэ үбгэд бурят нютагта олон. Эдэ үбгэд үни урдын хуушан сагай үзэл бодолтой байбашье, алхам алхамаар урагшаа дабхижа, ангиин мэдэрэлтэй болон, шэнэ, социалистическэ ёһоной үзэл бодолтой болоно. Тиимэһээ Базар үбгэнэй образынь шэнэ, социалистическэ үеын үзэл бодол олоһон үргэн арадай түхэл шэнжые харуулна.

Баян Дамдинай хүбүүн Гончигой образ ехэ һонирхолтой. Дамдин хүбүүгээ үетэн нүхэдһөөнь, ажал хүдэлмэриһөө холодуулан, өөрынгөө хорото муухай үйлэ хэрэгэй туһалагша болгохые оролдоно. Артист В. Бадеев Дамдинай арьяатан хэрзэгы абари зангые, сэдьхэл дотоорыень дүүрэн элирхэйлжэ шадаа. Дамдин хэршье оролдоо һаа, хүбүүгээ өөрынгөө туһалагша болгожо шаданагүй. Харин зүжэгэй үйлын хурсадаха бүри, Гончик сэдьхэл зүрхөөрөө советскэ байдалда, нютагайнгаа залуушуулда дүтэ болоно. Эсэстээ Гончик эсэгынгээ бөөтэй хамта хэһэн хорото муухай үйлые арад зоной дунда элирхэйлжэ, нютагайнгаа үетэн залуушуулай эбтэй, согтой хүхюун ажалша бүлэдэ бүрин эрхэтэ гэшүүн болоно. Энэ зүб шиидхэгдээ. Теэд Гончигой образые дутуушаг ухаатай, тэнэмгэйшэг хүн мэтээр тайлбарилхые һэдэһэн байна. Манай һанахада, энэ дэмышэг һэдэлгэ за гү. Гэбэшье, артист С. Доржиев зүбөөр, хүнэй үнэншэмөөр Гончигой ролиие гүйсэдхөө.

Бөөгэй ролиие артист Ю. Баранов хүнэй этигэхөөр гүйсэдхэнэ, гэбэшье, ёһото бөөгэй түхэл шэнжые үшөөл бүрүүлээр гаргаа. Тиимэһээ «Голой толоной» бөө татар баледэй Шураледэл адлирхуу болошон алдана.

Теэд тус зүжэгтэ бөөе бөө шэгтэнь лэ харуулха гэжэ хэлэгдэнэ бэшэ, харин бөө хадаа мунхаг һүзэг шүтөөе, хуушан барга байдалые үмөөрэгшэ гэһэн удхатай байна. Тиимэһээ бөө болбол бурят дайдада мандажа байгаа шэнэ барилга, социалистическэ байдалай, шэнэ ёһо гуримай, шэнэ харилсаа холбооной дайсан гэжэ тайлбарилагдана. Мүн энэ удхые үшөө хурсадхахаар.

Мүн Галсанай ролиие артист В. Хараев үнэн зүбөөр наадаба. В. Хараевай бии болгоһон Галсанай образ хүнэй зүрхэ сэдьхэл баясуулна.

Баледтэ хабаадаһан артист бүхэнэй эдэбхи оролдолгоор, тэдэнэй бэлиг шадабаряар «Голой толон» хадаа олониитын ажабайдалые дэлгэрэнгыгээр харуулһан балетнэ зүжэг болоо. Тус зүжэгэй гоёолто шэмэглэлыншье заагдаһан үе сагтаа тааралдангяар, уран гоёор хэгдэнхэй. Мүн баледэй геройнуудай хубсаһа хунарыншье юрэнхыдөө зохид түхэлтэй. Энэ талаар БМАССР-эй искусствонуудай габьяата ажал-ябуулагша, уранзурааша М. Шестаковагай ажал хүдэлмэри һайн үрэ дүн харуулба.

Театрын оркестр (дирижерынь В. Маймескул) баледэй хүгжэмые һайнаар гүйсэдхэхэ гэжэ оролдоно. Илангаяа скрипкын, лимбэ жэмбүүрэй соолонууд ирагуу һайханаар гүйсэдхэгдэбэ. Тэдэнэй дундаһаа Н. Маториной скрипкээр гүйсэдхэһэн ноктюрные онсолон тэмдэглэнэбди.

«Голой толон» гэжэ балетнэ зүжэгэй драматическа талань эли тодо удхатайшье, идей бодолтойшье болоо. Тэрэнэй сюжедыншье ойлгосотой. Гэбэшье, тус баледэй хронологическа талаарнь һанамжаяа хэлэһэн зарим нүхэд: «Энэ баледэй үйлэнь Октябрьска революциһаа хойшо арбан жэл үнгэрөөд байха үеын бурят нютагай ажабайдал харуулна»,—гэжэ батална.

Гэбэшье, «Голой толон» соо харуулагдаһан ажабайдалай баримтанууд энээнһээ хожомой үе сагай түхэл шарай харуулна. Юуб гэхэдэ, уһаар болон түлишөөр хүдэлдэг электростанцинуудые барилга Бурят-Монголоймнай эрхэ байдалда оройшог эхилһэн байна бшуу. Баргажан гол дээрэ баригдаһан Бурят-Монголдохи түрүүшын хүдөөгэй электростанци 1940 ондо ток үгөө һэн. Мүн электрификациин асуудал шиидхэжэ байһан аад, ямаршье техникэ, машина, тракторнуудай зүжэгтэ дурдагдахагүйнь гайхалтай.

Үнгэрһэн үеын түүхые һайншье, муушье болгожо шадахагүйбди. Тусхай түүхэтэ үеые харуулбал, үнэн зүбөөр, хүнэй этигэхээр харуулха ёһотойбди. Тиимэһээ дээрэ дурсагдаһан алгасал усадхаха шухала.

«Голой толоной» хореографическа, хатар аяглалайншье талань яһала нюдэнэй шэмэг болохоор, сэдьхэл зүрхөө долгисуулмаар боложо шадаа. Эндэ гоё һайхан танцануудшье, хатар аяглалшье, тааруугаар хэрэглэгдэһэн бурят арадай ёһо гуримуудшье бии. Нэн түрүүн бүһэ хутага андалдалга ехэ тааруугаар хэрэглэгдээ. Саашадаа бурят арадай ёһо гуримда, заншалда, ажабайдалда бии байһан зүйлнүүдые гүнзэгыгөөр шудалжа, балетнэ искусствода хэрэглэгдэхээр юумэнүүдые бэдэрхэ хэрэгтэй.

«Голой толон» баледые удха түгэлдэр, баян аяглалтай болгохо гэжэ театрын главна балетмейстер М. С. Заславский ехэ оролдолго, эдэбхи гаргаа. Нэн түрүүн олоороо ябадаг дүхэриглэһэн, зэргэлһэн түхэлтэй хатар наадануудые таһалжа, нэгэ, хоёроорнь ябуулһан хатар хээ. Мүн шэнэ, һонин аягтай хатар зохёохо талаар, бурят-монгол арадай ажабайдалһаа зохихо зүйлнүүдые хэрэглэһэн байна. Энэ талаар хоёр адуушанай хатар ехэ һонин хүдэлсэтэй, ёһотой бурят түхэлтэй балетнэ сценэ болоо. Барилдаашадайшье танца ехэ һонирхолтой. Барилдаашадай хатарые элдэб удхатайгаар зохёожо боломоор. Эндэ барилдаашадай танец хүхюун энеэдэ зугаа гаргаха гэһэн удхатай. Энээниие һайшаанабди. Юуб гэхэдэ, барилдаашадай хатар эндэ зүбөөр һууряа олонхой.

Гончигой жүтөөрхэлгые, Гончик Алтан хоёрой харилсаае харуулһан хатар танцанууд ойлгосотойшье, удха һайнтайшье балетнэ сценэнүүд боложо шадаа. Мүн олоороо хабаадаһан сценэнүүд, ажал харуулһан үзэгдэлнүүд мүн лэ харагшадые һонирхуулна. Тэдэнэй дунда шэмээшэгүүдэй танца, комсомолецуудай, мүн залхуу лодырьнуудые шоглоһон хатар уран һайхан, удха түгэлдэр болоо.

Гэбэшье, баледэй зарим танца хатарнуудынь уранһайхан, ойлгосотой болоогүй. Мүн национальна шэгтэй балетнэ хүдэлсэ үшөөл хүсэдөөр олдоодүй, бүрилдөөдүй байна.

Саашадаа манай баледэй хүдэлмэрилэгшэд бурядай балетнэ искусствын ээлжээтэ шухала асуудалнуудые амжалтатай шиидхэхэ бэзэ гэжэ найдагдана.

Тус баледэй хүгжэмэй автор композитор С. Ряузов бурят дуунуудай аялга аянгые ехэ һанаамгайгаар баледэй хүгжэм болгон тааруулжа, сохидол ритмынь шангадхан ёһотой хатар танцын хүгжэм болгон бэшээ.

Баледэй хүгжэмдэ олон бурят дуунуудай мэдээжэ аялга аянганууд оронхой. Мүн «Мэдэгмааша» гэжэ опероһоошье олон аялга ороо. «Доодохон онгостойн адагта», «Хантармаа» гэхэ мэтэ мэдээжэ дуунуудай аялга аянганууд хэдэн дахин соностоно. Гэбэшье, зарим бурят дуунуудай аялга аянганууд буруугаар тайлбарилагданхай. Гэнтэ үлгын аялга уянганууд бүдүүн, наһатай зонуудай наадажа байхадаа хэрэглэгдэшэнхэй байна. Урда хуушан сагай үзэгдэлые харуулжа байхада, һаяын, советскэ үеын дуунуудай аялганууд дуулдашана. Теэд урданай, хуушан дуунуудай аялганууд нэгэшье дайралданагүй шахуу.

Бурят-монголой композиторнуудай 1-дэхи съезд дээрэ хэгдэһэн шүүмжэлэл хадаа композиторнууд бэшэһэн зохёолнуудаа хэдэ дахин заһажа, уран һайхан удха түгэлдэр болотор мүлидэггүй, харин зохёолоо бэшэжэ дүүргэмсээрээ удаагүй ори таһа мартажархидаг гэжэ тон зүб заагаа бэлэй. Композитор С. Ряузовайшье бэшэһэн «Голой толоной» хүгжэмынь мүн лэ мартангүй, нарилжа заһахаар, мүлихөөр юм. Гадна, баледэй хүгжэмдэ арадай дуунуудай олонхи аянга аялгань хубилгагдангүй шахуу хэрэглэгдэһэн байна. Арадай хүгжэм дуунай баялигые хэрэглэхэдээ, авторай зүгһөө нэмэлтэ хэгдэхэ гэжэ һанамаар байна.

Тиимэһээ манай түрүүшын баледые зохёогшод тус баледээ саашадань нарилан шэнжэжэ, үшөө уран гоё, удха һайнтай болотор заһаха, мүлихэ зэргэтэй. Энэ хадаа бурядай түрүүшын баледые бии болголгодо хабаадалсагшадай нэрэ түрын хэрэг мүн.

Бурядай түрүүшын баледэй бии бололго ехэ событи мүн. Хойшодоо бурядай балетнэ зүжэгүүдые зохёогшод «Голой толоной» һайшаалта зүйлнүүдыень халан абажа хүгжөөхэнь найдамтай. «Голой толон» хойноо олые дахуулха балет байһаниинь дамжаггүй.

Б. БАДАРАЕВ. Д. ДУГАРОВ.



Майн 14-дэ гүрэнэй оперо ба баледэй театр соо Улан-Удэ городой Городской районой институдууд болон училищинуудай уранhайханай самодеятельностиин харалга болобо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ; Хитад арадай «Алтан сэсэг» гэhэн дуу педучилищиин hурагшанар Лю-Де-фун, Бамбацыренова, Цыбденова гэгшэд дуулажа, Доржиев хуураар наадаба. А. Мантаевай фото.

Колхознигуудай баяр

Түнхэнэй аймагай «Путь коммунизма» колхозой гэшүүд «Хүдөө ажахын артелиин Устав тухай, ажал хэрэгые хүтэлбэрилгэдэ колхознигуудай эдэбхи үүсхэлые саашадань хүгжөөхэ тухай, колхознигуудта hара бүри аванс үгэлгэ ба колхозуудтахи ажалай нэмэлтэ түлөөhэн тухай» КПСС-эй ЦК-гэй, СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй тогтоолые ехэ баяртайгаар угтаhан байгаа. Тус колхозойхид энэ тогтоолые бодото дээрэнь бэелүүлжэ эхилээ.

Колхознигууд хүдөө ажахын артелиин гол баялиг болохо газарые зүбөөр эдлэдэг болојо байна. Колхозой гэшүүдэй бууса шадарай участок 0,60 гектарhаа ехэ байхагүй гэжэ колхознигууд хамтынгаа суглаан дээрэ тогтоогоо. Харин ажал хэжэ шадаха аад, колхозно үйлэдбэридэ хабаадалсадаггүй, мүн ажалта үдэрэй минимум олоогүй колхознигуудай бууса шадарайнь газар 0,40 гектарhаа үлүүлхэ ёhогүй болоо.

Мүн колхознигууд өөртөө тугалтай нэгэ үнеэ, хурьгатай 5 хони, 2—3 гахай бариха эрхэтэй болобо.

Колхознигууд түрэхэ эхэнэрнүүд болон хүүгэд тухай ехэ анхарал хандуулна. Түрэхэ болоhон эхэнэрнүүдтэ ажалта үдэрнүүдэйнь 50 процент түлэхөөр түрэхынь урда тээ 56, түрэhэнэйнь хойно 56 үдэрэй амаралта үгтэхэ юм. Һайнаар ажалладаг эрэгтэй колхознигуудай жэл соо 450 ажалта үдэр, эмэгтэй колхознигуудай 350 ажалта үдэр олоо хадань, 15 хоногой амаралта үгтэдэг болобо. Тэдэнэр курорт, амаралтын гэртэ ошодог байха юм. Амаралтын үе соо колхознигуудта ажалта үдэр түлэгдэхэ байна.

Д. Зандеев.

Түрүү haалишан

Дугар Доржиевна Самданова Кяхтын аймагай haалишадай дунда дэлгэрhэн социалистическэ мүрысөөндэ тэрэ түрүү hуури эзэлбэ.

Рязаниин haалишадай түрүү дүй дүршэлые ажалдаа хэрэглэн, Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой энэ haалишан hара бүри hү haалгаяа дээшэлүүлнэ. Дугар Доржиевна ажахын энэ жэлэй 2-дохи кварталда 1-дэхи кварталайхида орходоо hураггүй ехэ hү haаhан байна. Мүн апрель соо нүхэр Самданова үнеэн бүриhөө 120 литр hү haагаа.

Үнеэдые зүбөөр харууhалжа эдеэлүүлhэнэй ашаар Дугар Самданова hайн дүнгүүдые туйлана. Энэ haалишан үнеэдтээ бүдүүн тэжээлhээ гадна, кукурузын силос, концентрат, минеральна тэжээл эдюулнэ.

Мүнөө Дугар Доржиевна ажахын жэлэй дүүрэтэр үнеэн бүриhөө 1400 литрhээ доошо бэшэ hү haаха уялга абаад, тэрэнээ дүүргэхын түлөө тэмсэжэ оробо.

С. Климов.

Овощиин үндэр ургасын түлөө

Яруунын аймагай Ворошиловай нэрэмжэтэ колхозойхид овощь тарилгада үнинэй бэлэдхэжэ эхилэнхэй. Колхозой огородно звено 20 рамын парник бэлдээд, үшөө нэгэ парник хэхын тула наг шэбхэ бэлэдхэжэ байна.

Тус колхоз энэ жэлдэ 3 гектарта капуста, морковь, свёкло, үгэрсэ, hонгино гэхэ мэтые тариха гэжэ хараалаа. Мүн эндэ түрүүшынхеэ помидор таригдаха юм. Эдэ культурануудай үрэhэн бэлэдхэгдээ. Колхозой овощь таригшад нёдондонойхидоо орходоо энэ жэлдэ овощиин хоёр дахин ехэ ургаса абаха гэжэ шиидэнхэй.

А. Николаев.

Польшодо „Металлургын үдэрые“ hайндэрлэнэ

ВАРШАВА, майн 13. (ТАСС). «Металлургиин үдэрэй» заншалта hайндэрые мүнөөдэр Польшодо тэмдэглэнэ. Һайндэрэй урда тээхэнэ польско металлургическа промышленностиин центртэ—Сталиногрудта баярай суглаан болобо. Тэндэ 4 мянга үлүүтэй доменщигууд, булад шудхагшад, прокатчигууд, мастернууд, инженернүүд, технигүүд сугларба. Польско нэгэдэмэл хүдэлмэришэнэй партиин Центральна Комитедэй секретарь Э. Герек, Польско Арадай Республикын Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшын орлогшо П. Ярошевич, министрнүүд, мүн тэрэшэлэн hайндэртэ ерэhэн Советскэ Союзай, Хитадай Арадай Республикын, Чехословакиин, Германска Демократическа Республикын металлургнуудай делегацинууд тэрэ суглаанда байлсаба.

ПОРП-ын Центральна Комитедэй ба правительствын үмэнэhөө П. Ярошевич металлургнуудта hайндэрэй амаршалга хүргэбэ. Металлургическа промышленностиин министр К. Жемайтис элидхэл хэжэ, польско металлургиин амжалтанууд ба зорилгонууд тухай хэлэбэ. Мүнөөдэр металлургическа промышленностьманай орондоо 5 миллион шахуу тонно булад үгэнэ гэжэ тэрэ хэлээ. Промышленностиин энэ hалбари нүүрhэнэй ба энергетическэ hалбаринуудтал адляар польско арадай ажахын эгээн шухала үндэhэ hууринь болоно. Ойрын табанжэл соо булад 2 миллион тонно ехээр, алюмини хоёр дахин, цинк ба туулга тухайлбал 35 процент ехээр үйлэдбэрилдэг болохо гэжэ уридшалан хараалагдана.

Металлургическа промышленностиин 2300 гаран хүдэлмэрилэгшэд hайндэртэй дашарамдуулан правительствын шагналда хүртэбэ.

Польско металлургнуудай заншалта hайндэртэй дашарамдуулан Московско «Серп и Молот» заводой колектив Шэнэ Гутадахи Ленинэй нэрэмжэтэ металлургическа комбинадай хүдэлмэришэдтэ, барилгашадта амаршалгануудые эльгээгээ.

Шэнэ газар ашаглахаяа ошоно

ПЕКИН, майн 13. (ТАСС). Шэнэ газар ашаглалгада хабаадалсахын тула hүүлэй үедэ 200 мянган шахуу хүн Хэбэй, Хэнань, Шаньдун ба Хитадай олон зонтой бусад провинцинуудhаа Хэйлунцзян, Цинхай, Ганьсу провинцинуудта, Дотор Монголдо ерээ гэжэ Синьхуа агентство мэдээсэнэ.

Индиин хүдөө ажахын министрын хэhэн мэдүүлгэ

ДЕЛИ, майн 12. (ТАСС). Мүнөөдэр Индиин хүдөө ажахын министр Панджабрао Дешмукх гэгшэ Бангалорта (Урта Индиин Мадрас штадта) хүдөө ажахын асуудалнуудаар семинар нээбэ гэжэ Делиин радио дамжуулна. Эдеэ хоолой асуудал шиидхэхэ зорилгоор бэелүүлэгдэhэн нэгэдэхи табанжэлэй түсэбэй хэмжээнүүд тушаа Дешмукх хэлэбэ.

Нэгэдэхи табанжэлэй түсэбөөр табигдаhан зорилгонууд олохон талааараа дүүрэхэhээ гадна, мүн үлүүлэн дүүргэгдээ гэжэ Дешмукх мэдүүлээ. Мүнөө үедэ 65 миллион тонно шахуу ороohо таряа үйлэдбэрилэгдэнэ, энэнь 1950—1951 онуудайхиhаа 20 процентээр ехэ байна.

Антони Иденэй хэлэhэн үгэ

ЛОНДОН, майн 12. (ТАСС). Үсэгэлдэр Шотландиин юнионистнуудай (консерваторнуудай) суглаан дээрэ Пертдэ үгэ хэлэхэ зуураа, премьер-министр Антони Иден Англиин дотоодын-политическэ, мүн уласхоорондын харилсаануудай асуудалнуудта тогтобо.

Англиин түлэхэ балансын асуудалда премьер-министр илангаяа ехэ анхарал хандуулба. «Юуб гэбэл стерлингын зонын банкирнууд байха үүргэеэ бэелүүлхэдэмнай манай алтанай ба долларой нөөсэнүүд үшөөл угаа бага байна»,—гэжэ тэрэ мэдүүлбэ.

Оронойнгоо түлбэриин балансые hайжаруулхын тула, Англиин экспортые саашадань үргэдхэлгэ ехэ удхашанартай гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, Иден үйлэдбэреэ али болохоор үргэдхэхые дотоодынгоо хэрэглэмжэ бага болгохые саашань уряалаа. «Манай түлбэриин балансын ба манай худалдаа наймаанай балансын байдал мүнөө урдынхиhаа нэгэ бага дээрэ байбашье, хүсэд hайн болоогүй»—гэжэ Иден хэлэбэ.

Правительство бии байгаа бэрхэшээлнүүдые дабажа шадаха гэжэ найдаhанаа мэдүүлээд, Иден иигэжэ үргэлжэлүүлбэ:

«Теэд энэ хадаа правительствын хэхэ хүдэлмэриин имагтал хубинь гээшэ. Бүгэдэниитын эб найрамдал сахилгада өөрынгөө үүргэ дүүргэхэ гээшэмнай эдэ бүгэдэhөө үлэмжэ шухала юм. Ушарынь тиигээгүй haамнай бусад оролдолгонууд дэмы хооhон байха байна...». Энээнтэй дашарамдуулан СССР-эй Министрнүүдэй Соведэй түрүүлэгшэ Н. А. Булганин СССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй гэшүүн Н. С. Хрущев хоёрой haяхан Англи ерээд ошоhон тушаа Иден тогтон хэлэбэ.

«Һаяхан советскэ хүтэлбэрилэгшэд минии уряалаар Англи ерээд ошоо. Тиигэhэндэнь би үдэр ерэхэ тудам улам бүри ехээр баясажа байнаб. Зүбшөөрөөгүй хүнүүдтэй хөөрэлдэхэ гээшэ hула байhанаа харуулhан ушар бэшэ юм... Зарим гүрэнүүдтэй хөөрэлдөө хэхээ hэдэхэшье ябадалые бодомжогүй ба хорото hаналтай ябадал гэжэ тоолодог хүнүүд бии гэжэ мэдэнэб. Би тэдэниие зүбшөөнэгүйб. Ядерна дайнда бэе бэеэ хюдахагүй, харин өөрынгөө ажабайдалай маяг шэнжые баримталан ажаhууха арга боломжо хангахын тулада хэжэ болохо юумэ хэхэ гэжэ hэдэhэниинь холо дээрэ байна»,—гэжэ тэрэ хэлээ.

Н. А. Булганин Н. С. Хрущев хоёрой Англи ерээд ошоhон баримтые амаршалнаб гэжэ дабтан хэлэхэ зуураа, Иден советскэ ба английска хүтэлбэрилэгшэдэй хоорондо Лондондо болоhон хэлсээнүүдэй удхашанар тухай тогтон хэлэбэ. «Энэ ушарта бидэнэрород айлшадтайгаал адляар ямар нэгэн юумэнhээ арсаагүйбди,—гэжэ Иден хэлээ.—Тиимэ үрэ дүнгые бидэнэй хэмнайшье хүлеэгээгүй юм. Зүгөөр бидэнэр бэе бэеынгээ политика тухай зүбшэн хэлсээбди, шудалаабди, үгэ буляалдаабди. Эдэ бүгэдые олон үдэрэй турша соо үргэлжэлhэн дээрэhээ политикаяа, бэе бэеэ бидэнэй бүри тодоор ойлгодог болоhомнай лабтай. Энэ хадаа эли бодо hайн юумэ байгаа. Олон тоото асуудалнуудые зүбшэн хэлсэхэдэ, манай айлшад тэсэбэритэй, нарин сэхэ байгаа. Энээниень би, минии коллегүүд hайшааhан байнабди... Саашадаа тэдэнтэй хэлсээ хэхэбди гэжэ найданаб».

Гетеборгдохи выставкэ дээрэхи советскэ павильоной амжалта

СТОКГОЛЬМ, майн 13. (ТАСС). «Свенска мессан» гэhэн уласхоорондын промышленна 39-дэхи выставкэ үсэгэлдэр Гетеборгдо нээгдэбэ. Тэндэ Советскэ Союз түрүүшынхеэ хабаадалсаа. Советскэ Союз амгалан зорилгоор атомай хүсэ хэрэглэлгын таhагта өөрынгөө павильонтой юм.

Швециин худалдаа наймаанай министр Ланге выставкые нээхэ зуураа, дэлхэйн бүхы оронуудай эд бараагаа андалдалсажа байха ябадалай ехэ удхашанартай байhые, худалдаа наймаандахи haалтануудые зайсуулха шухала байhые онсолон тэмдэглээ.

Гетеборгын болон Швециин бусад городуудай олон мянган hуурин зон, мүн тэрэшэлэн эдэ үдэрнүүдтэ Гетеборгдо тусгаар ерэhэн хариин хүнүүд выставкын павильонуудые харана. Советскэ павильон бүхы зониие hонирхуулна. Тэрэ павильондо элдэб янзын олон приборнууд, аппарадуud, хэбүүд, зурагууд табяатай. Эдэнь промышленностьда, хүдөө ажахыда, медицинэдэ ба научна шэнжэлэлгэдэ атомай хүсэ хэрэглэхэ талаар советскэ эрдэмтэдэй туйлаhан амжалтануудые харуулна.

Советскэ павильоной энергетикын таhагта бүтээсэ ехэтэй атомна электростанциин хэб хилын саана анха түрүүшынхеэ харуулагдана. Үбшэ мэдэдэг ба аргалдаг медицинскэ аппаратура тэндэ ерэгшэдые илангаяа ехээр hонирхуулна.

Атомай хүсые амгалан зорилгоор хэрэглэлгэ тухай харуулhан советскэ павильон хүнүүдые угаа ехээр hонирхуулна гэжэ Стокгольмско газетэнүүд онсолон тэмдэглэбэ.

Австрида болојо байгаа парламентска hунгалтануудай даб дээрэхи дүнгүүд

ВЕНА, майн 14. (ТАСС). Майн 13-най 23 час 30 минутын байдалай ёhоор (нютагай сагаар) hунгуулиин 25 округой 20 округууд соо австрийска парламентда мандадууд иимээр уридшалан хубаагдаба гэжэ соносхогдоhон байна.

Австриин арадай парти—72 мандат; Социалистическэ парти—63 мандат; Коммунистическэ парти ба зүүнэй социалистнууд—3 мандат; «Австриин сүлөөрэлгын парти» (неофашистска бүлэглэлнүүдэй блок)—2 мандат абаба.

„Юманите“ газетые мүрдэлгэ

ПАРИЖ, майн 12. (ТАСС). «Армиие ба нацые забхайруулна» гэжэ засагаархид «Юманите» газетые хардаад, тус газетын үсэгэлдэрэй номерые хуряажа абаhанай hүүлээр (тэндэнь Алжирай байдал тухай статья толилогдоо hэн) сэрэгэй прокурор национальна оборонын министрын эрилтээр мүшхэлгэ хэжэ эхилбэ.

Эб найрамдал хамгаалха английска комитедэй гүйсэдкомой хэhэн мэдүүлгэ

ЛОНДОН, майн 14. (ТАСС). Э... найрамдал хамгаалха английска ко... митедэй исполком мэдүүлгэ толи... «Буу зэбсэг хуряажа эхилхэ ябад... Иденэй ба Булганинай хэhэн м... дүүлгэнүүдэй зорилгонуудые ... лүүлхын тулада хэгдэхэ шухала ... хам болохо байгаа»,—гэжэ тэрэ ... дүүлгэ соонь хэлэгдэнэ. Буу зэ... хуряаха тухай асуудалаар хэл... туйлагдаагүй байhан ябадалые ... ническэ гү, али политическэ ша... гаануудаар зүбтүүлэгдэжэ боло... гүй байна. «Буу зэбсэг хойшо... лангүйгөөр хуряажа эхилхэ ... бии».

Водородно бомбонуудые турш... ябадал болюулхынь, иимэ юумэ... хыень дурадхан бусад правител... вонуудта хандахыень англи... правительствые уряалhан уряа ... мэдүүлгэ соо бии.

«Англи болбол уласхоорон... хэлсээе хүлеэнгүйгөөр армида, ... сэгжэлгэдэ гаргашалдаг зөөри, ... териалнуудые, хүнүүдэй тоое х... хо ёhотой,—гэжэ Эб найрам... хамгаалха английска комитедэй ... полком мэдүүлнэ.—Мүнөө үедэ ... хэй дээрэхи оршон байдалай ... жарhан ябадал энэ алхамые ... лүүлжэ боломоор болгоо. Совет... Союз тиимэ алхам хээд байна. Т... мэ алхам манай талаhаа хэ... haa, Англида экономическа ... ашагтай байха ба уласхоорон... хэлсээ туйлахада туhалха б... Тиимэ хэлсээн буу зэбсэг хуряа... талаар бүри шухала хэмжээ... ганууды бэелүүлхэдэ туhалха ... Һунгагшад эдэ асуудалнуудта ... ламентын бүхы гэшүүдэй анх... хандуулха бэзэ гэжэ найдажа ... hанаа бидэ мэдүүлнэбди. Буу ... сэг хуряахые хүсэhэн органи... нууд, тус тус хүнүүд ниитээрээ ... ехэ хүсэлэл оролдолго гаргах... лада бэе бээтэйгээ зүбшэн хэ... бэзэ гэжэ найданабди. Ниит... нал бодол правительствонуудые ... ларжа хэлсэхыень баадхаа. Ни... hанал хүсэлые саашадаа бодото... рэнь харуулаа haа хэлсээн т... дажа болохо байна. Хэлсээ т... дахые бултадаа хүсэнэ».

Жак Дюкло национальн... суглаанай үмэнэ асууд... табиба

ПАРИЖ, майн 13. (ТАСС). Ф... цузска коммунистическэ пар... парламентска бүлэгэй түрүү... Жак Дюкло «Юманите» г... номерые хуряажа абаhан ... гаан тухайда правительствы... асуудал табиба гэжэ «Юман... манш» газетэ мэдээсэнэ. «Юм... газетэ «Франци Алжир хоёрой ... ланайнь ашa туhада алжи... асуудал амгалан ёhоор гурим... хые» оролдоно гэжэ асуудал ... заагдана.

Французска журналисты... арестовалба

ПАРИЖ, майн 14. (ТАСС). ... жиртахи байдал тухай ста... авторые—коммунист журналист ... бер Ламботтые үсэгэлдэр по... арестовалаа гэжэ Франс Пресс ... тство мэдээсэбэ. Алжиртахи ба... тухай статьянь «Юманите» газ... дэ хэлбэгдэhэн ба энэ газетын ... 11-нэй номерые хуряажа аба... шалтаг болоhон байгаа.

НАЙДАМТАЙ АЛХАМААР

Румынска Арадай Республикын экономикын гол шэглэлые хэдэн үгөөр тайлбарилхаяа hанахадаа, Бухарестдэ танай ханинар танда иигэжэ хэлэхэ:

—Арадай Румыниин ажабайдалай эгээн онсо өөрэ илгаань хадаа индустриализацилгын замаар урагшаа түргэнөөр дабшалга мүн.

Орон соогуур аяншалжа ябахадаа ажабайдал дээрэ индустриализацилгын бодотоор бэелүүлэгдэжэ байhыень харахаш. Арадай Румыни нүүрhэ ба нефть абалгые, мүн металл үйлэдбэрилгые жэлhээ жэл бүри үргэдхэнэ. Мүнөөнэй шэнэ шэнэ станогууд болон машинануудые бүтээн гаргана. Тракторнууд болон автомашинануудые бүтээнэ, томо электростанцинуудые барина. Хаа хаанагүй шэнэ барилгануудые, хүдэлжэ байhан заводууд ба фабрикануудай хоолойнуудые харанабди. Өөрынгөө хүдэлмэришэдэй партиин II съездын шиидхэбэринүүдээр, мүн КПСС-эй XX съездын шиидхэбэринүүдээр зоригжоhон румынска арад шэнэ байдалаа тон ехэ дэбжэлтэтэйгээр байгуулжа байна.

НЕФТЬ АБАДАГ ГОРОД[illegible]

Бухарестhээ холо бэшэ газарта Плоешти город оршодог. Плоешти хадаа румынскаар «бороото город» гэhэн удхатай. Гэбэшье, энэ суута район бороо ехэтэйгээрээ суутай болонхой бэшэ юм. Эндэ ороной нефтяной промышленностиин центр мүн.

Нефть хадаа Румыниин гол баялигынь юм. Дэлхэйн хоёрдохи дайнай урда тээ Европын капиталистическэ оронуудай бүхы нефтиин 80 шахуу процентнь эндэhээ абтадаг байгаа. Теэд энэ нефть арад зоной бэшэ байhан юм. Плоештиин нефтитэй газарнуудые английска, голландска, французска болон американска капиталистнууд хубаан абаhан байгаа.

Мүнөө нефть орон доторхи хамаг баялигууд шэнги арад зоной болонхой. Нефтиин олзоборилго дээрэ арад зоной ямар hайнаар, эзэн ёhоор ажаллажа байhан тухай урда тээнь плоештинскэ хүдэлмэришэн байhан аад, мүнөө партийна хүдэлмэрилэгшэ болоhон нэгэ хүн аргагүй омогорхолтойгоор хөөрэнэ.

«Хара алтан» Плоештиhээ бүхы орон дотор—заводууд, фабриканууд, теплоцентральнууд болон машинно-тракторна станцинуудаар тарана. Нефть түмэр хоолойгоор урдажа, столица, Констанца гэжэ Хара далайн порт, Джурджа гэжэ дунайска порт хүрэтэр ошоно. Эндэhээ суднанууд болон баржануудта хэгдэжэ, хилын саана гаргагдан, орондоо ехэ олзо доход оруулна.

— Үнгэрэгшэ жэлдэ манай орон арба хахад миллионhоо дээшэ тонно нефть малтан абаа, — гэжэ партийна хүдэлмэрилэгшэ саашань хөөрэнэ.

Замай тэмдэглэл

— Дайнай урда тээ абадагhаатнай энэ хэр ехэ гээшэб?

—Хоёр дахин шахуу. Хоёрдохи табанжэл соо нефть абалга үшөө 28 процентээр ехэ болохо юм. Тиимэhээ энэ хэрэгтэ түбхын түрүүн Плоештиин районой тон ехэ үүргэтэй байхань мэдээжэ.

Плоештиин нефть олзоборилгонууд улам бүри үргэдхэгдэнэ. Шэнэ шэнэ вышкэнүүд, «бүлүүрнүүд», нефть болбосоруулдаг предприятинууд бии болоно. Эндэхи нефтиин запас тон ехэ юм.

Мүн энэ городшье ургана. Улицануудтань болбосон түхэлтэй шэнэ шэнэ гэрнүүд бии болоно, городые тойрон таатай зохид хүдэлмэришэнэй тосхонууд баригдана.

Буржуазна Румыни нефть малтан абаха түхеэрэлтэнүүдые оройдоо үйлэдбэрилдэггүй, хилын саанаhaа асардаг байгаа. Мүнөө нефть малтан абаха машинануудые бүтээдэг национальна предприятинууд бии болгогдонхой. Гансахан нэгэдэхи табанжэлэй турша соо тэдэ предприятинууд үйлэдбэреэ хоёрhoo үлүү дахинаар ехэ болгоо. Хоолойтой үрэмүүд, гүнзэгын насосууд, лебёдконууд болон бусад хэрэгсэлнүүд олоор бүтээн гаргагдадаг юм.

Майн 1-нэй нэрэмжэтэ заводой бүтээhэн үрэмдэлгын хүсэ ехэтэ түхеэрэлтэ румынска машина бүтээгшэдэй омогорхолынь юм. Энэ түхеэрэлтэ нефть малтан абаха 3200 метр хүрэтэр гүнзэгытэй нүхэ үрэмдэхын тула хэрэглэгдэнэ.

Мүнөө Румыни нефтяной түхеэрэлгэнүүдээр өөрынгөө хэрэглэмжые гүйсэд хангахаhaa байтагай ондоо гүрэнүүдтэ худалдана. Нефть малталгын румынска түхеэрэлтэнүүдые Советскэ Союз, Хитадай Арадай Республика, арадай демократиин европейскэ оронууд, Инди болон бусад оронууд худалдан абана.

ОРОН СООГОО БҮТЭЭГДЭhЭН АВТОМОБИЛЬНУУД

Сталин город орохо замай зүүн хажууда томо заводой үргэн ехэ корпусууд харагдана.

— Энэмнай «Стягул Рошу» («Красное знамя») гэжэ автомобильна завод гээшэ. Эсэгэ ороной автомобильнуудые бүтээдэг түрүүшын завод гээшэ, — гэжэ манай жолоошо омгорхолтойгоор хэлэнэ.

Энэ завод үшөө дайнай урда тээ байhан юм. Тиихэдээ тэрэ немецкэ ба английска акционернүүдэй мэдэлдэ байжа, түмэр замай вагонуудые, мүн буу зэбсэг бүтээн гаргадаг байгаа. Румыниин промышленностиин национализацилагдахада энэ завод вагонуудhaa гадна, металлургическа, нефтяной ба электротехническэ промышленностиин түхеэрэлтэнүүдые, мүн тэрэшэлэн элдэб станогуудые үйлэдбэрилдэг болоо.

Советскэ ханинар тэдэнэртэ туhалаа. Советскэ Союзhaa шухала хэрэгтэй түхеэрэлтэнүүд, техническэ документаци абтаhан байна. Москваhaa мүн мэргэжэлтэдшье ерээ. Тиин 1953 ондо завод түрүүшын зуун машина бүтээн гаргаба. 1954 ондо 700 машина, үшөө жэл үнгэрөөд байхада 3000 машина бүтээн гаргагдаhан байна.

Автомашинануудые бүтээн гаргалгаяа удааруулангүй, үйлэдбэреэ шэнэдхэн байгуулжа байhан тухайгаа заводой директор Георгиу Рэдой дэлгэрэнгыгээр хөөрэжэ үгэбэ. Заводто ашаанай машинануудые үйлэдбэрилгын технологи согсологдоно, автоматическа лининүүд эмхидхэгдэнэ, шэнэ дизельнэ мотор зохёогдожо байна.

Цехүүд дотор ехэ ажал хэгдэжэ байна. Үйлэдбэреэ зогсоонгүйгөөр хүдэлмэришэд хуушан станогуудые ондоо газарта абаашана, орондонь мэнэ haяхан Советскэ Союзhaa абтаhан шэнэ станогуудые тодхоно, конвейернүүдые тааруулна.

Машинануудые олоор гаргалга түргэнөөр шудалхын тула мэргэжэлтэй кадрнууд хэрэгтэй, — гэжэ заводой директор үргэлжэлнэ. — Тэдэниие эндээ бэлдэжэ байнабди. Арбан гурбан мэргэжэлэй хүдэлмэришэдые hургажа гаргадаг hуралсалай комбинат заводтомнай эмхидхэгдэнхэй. Гадна, манайда мастернуудай hургуули хүдэлмэрилнэ. Манай эрхим арбан табан хүдэлмэришэд СССР-тэ ошожо, инженерэй эрдэмтэй болојо ерээд, мүнөө цехүүдтэ амжалтатайгаар хүдэлжэ байна.

— Богонёор хэлэбэл, заводнай 1960 ондо 30 мянган автомобиль бүтээн гаргаха юм. Гушан мянгые. Манай үгэ бата гээшэ! — гэжэ Георгиу Рэдой хөөрөөгөө дүүргэнэ.

ЕХЭ ГЭС-эй БАРИЛГА ДЭЭРЭ

Бистрица мүрэн хадын хабшал соогуур гаража, хүүен хааян, хөөhэ бушхан урдана. Батошань Притычная гэжэ бэе бэедээ тон ойрохон байhан хадануудай хоорондуур энэ мүрэнэй гарадаг газарта В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ гидроэлектро... циин барилга хэгдэнэ.

— Бистрицкэ электростанци... мыниин хоёрдохи табанжэлэй ... бөөр хараалагдаhан гол шухал... рилга юм, — гэжэ маанадтай ... hан инженер энэ барилга т... хөөрэнэ. — Тэрэнэй хаалтын ... рынь 126 метр. Хаалтын үрг... доогуураа 120 метр, утань ... метр юм. Энэ хаалтаар 35 кило... утатай уhан сөөрэм бии болго... Бистрицын ба тэрэнэй hалаа... уhан табан километрын ту... соогуур гаража, турбинада ... байна. Гидроэлектростанци ... дээрээ 210 мянган киловатт ... 6 турбинатай байха.

Гидроэлектростанциие бари... управленидэ бидэнэр барилгы... чальник Штефан Будэскутэй ... сабабди.

— В. И. Ленинэй нэрэмжэтэ г... роэлектростанци 1951 оной зун... ригдажа эхилээ hэн, — гэжэ Б... ку хөөрэнэ. — Үнгэрэгшэ жэл... лотор үйлэдбэриин база байгу... даhан; цементнэ ехэ завод, бет... хоёр завод баригдаhан, Бат... хада доогуур табан километры... нель хэгдэhэн, хаалта дорох... гидроэлектростанциин байшан ... рохи нүхэнүүд малтагдаhан ...

— Манай ГЭС ороной ар... ажахыда электроэнерги үгэх... гадна, тэрэнэй уhан сөөрэмэй ... Молдовын урда зүгэй ба Бэрэ... хойто хубиин ганданги газар... уhалагдаха,—гэжэ Будэску хө...

Я. МАКАРЕНК...

Редактор Д. Л. ЛОБСАН...

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Ленина, 26. Телефоны редакции: редактора—46-32, заместителя редактора — 32-74, отв. секретаря — 27-37, партийной жизни, сельского хозяйства — 47-59 пропаганды и переводов — 35-14, культуры и быта, промышленности — 34-05, местной информации и писем — 24-74, корректорская — 32-67, бухгалтерия 37-32. Для междугородных переговоров — 16.

Н—00764. Типография Министерства культуры Бурят-Монгольской АССР. Зак. № 27...